

OKTATÁSI KONCEPCIÓ
ÉS PROGRAMTANTERV
A 6–13 ÉVES TANULÓK
IDEGEN NYELVI KOMPETENCIÁJÁNAK
FEJLESZTÉSÉHEZ

Faragó Lívia, Kiss Natália, Páli Éva,
Szepesi Judit, Trentinné Benkő Éva
munkája alapján készítette:

Faragó Lívia, Kuti Zsuzsa és Szepesi Judit

A kiadvány a Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
3.1.1. központi program (Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia
alapú képzés és oktatás feladataira) keretében készült.

Fejlesztési programvezető
Kuti Zsuzsa

Szakmai bizottság
Enyedi Ágnes
Dr. Morvai Edit
Dr. Majorosi Anna

Alkotó szerkesztő
Sákovics Lídia

Felelős szerkesztő
Burom Márton

©
Készítette
Faragó Lívia
Kuti Zsuzsa
Szepesi Judit

Educatio 2008

TARTALOM

1. Bevezetés	5
2. 6–10 éves kezdő nyelvtanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztési céljai	6
2.1. Általános fejlesztési célok	6
2.2. Nyelvi fejlesztési célok	9
3. 10–13 éves kezdő nyelvtanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztési céljai	15
3.1. Általános fejlesztési célok	15
3.2. Nyelvi fejlesztési célok	18
4. Módszertani alapelvek	28
4.1. Tevékenység alapú megközelítés	28
4.2. Autentikus anyag használata	28
4.3. Kereszttantervi megközelítés	28
4.4. Kooperatív tanulás	29
4.5. Önálló tanulóvá nevelés	29
4.6. Differenciálás	30
4.7. Tanár- és diákszerepek	30
4.8. A tanórai nyelvhasználat	30
5. Értékelési alapelvek és módszerek	31
5.1. Alapelvek	31
5.2. Példák az alapelveket megvalósító lehetséges értékelési módszerekre	31
6. Oktatási anyagok	34
6.1. A 6–10 éves kezdő nyelvtanulók számára készült oktatási anyagok típusai	34
6.1.1. Bevezető szakasz	34
6.1.2. Mese- vagy témafeldolgozás	35
6.1.3. Témák és tevékenységek	36
6.1.4. A 6–10 éves kezdő nyelvtanulók számára készült oktatási anyagok felhasználása a gyakorlatban	37
6.2. A 10–13 éves nyelvtanulók számára készült oktatási anyagok típusai	39
6.2.1. MeseMondóka	39
6.2.2. Kreatív kommunikáció	40
6.2.3. Projektek a nyelvórán	41
6.2.4. A 10–13 éves nyelvtanulók számára készült oktatási anyagok felhasználása a gyakorlatban	43
6.3. A 6–13 éves nyelvtanulóknak készült oktatási anyagok összefoglalása	45
7. Szakirodalom	49

1. BEVEZETÉS

A Nemzeti alaptanterv (NAT) (2003/2005) és a Közös Európai Referenciakeret (a továbbiakban KER)(2002) szellemiségének megfelelően az iskolai nevelés-oktatás és ezen belül is kiemelten az idegennyelv-oktatás közös értékei a demokratizmus, a humanizmus, az egyéniség tisztelete és fejlődése, az alapvető közösségek együttműködésének kibontakoztatása, a nemek esélyegyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia. A NAT fontos szerepet szán a nemzeti hagyományok fejlesztésének, ugyanakkor az európai, humanista értékrendre és azokra a tartalmakra összpontosít, amelyek Európához tartozásunkat erősítik. A NAT hangsúlyozza a különböző kultúrák iránti nyitottság fontosságát, amelyet az oktatásban azzal kíván szolgálni, hogy teret ad más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának és nyelvének a megismerésére. A NAT az iskolai pedagógiai munka középpontjába a tanulók képességeinek, kompetenciáinak, egész személyiségének fejlesztését állítja, és ez által ösztönzi a holisztikus, a teljes személyiséget bevonó és fejlesztő, tevékenységalapú oktatást.

A NAT értelmében az alapfokú (1–6. évfolyam) idegennyelv-oktatás legfőbb célja, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését az idegen nyelvek tanulása iránt, felkészítse a tanulókat a további sikeres nyelvtanulásra, és képessé tegye őket a korosztályukkal történő sikeres kommunikációra az életük legkülönbözőbb területein. Feladata továbbá az élethosszig tartó és iskolai kereteken túlmutató önálló nyelvtanuláshoz szükséges tanulási készségek kialakítása, ill. fejlesztése, valamint a motiváció fenntartása és annak egyre növekvő mértékben belső motivációvá való alakítása. A gyermekkori nyelvtanítás sikerét megalapozhatjuk a korszerű tanuláselméleti, ill. nyelvészeti megközelítések alkalmazásával.

A holisztikus, személyiségfejlesztő oktatás keretein belül megfogalmazott célok egyben hozzájárulnak a tanuló kreatív és önkifejezésre képes felnőtt személyiséggé való formálásához. A holisztikus nyelvészeti szemlélet a nyelvet mint organikus rendszert egységében és teljességében kívánja bemutatni a tanulók számára általuk értelmezhető szituációkon és kommunikációs helyzeteken keresztül. A tanulók a beszélt nyelven keresztül találkoznak az idegen nyelvvel, értik meg, ill. gyakorolják azt. A nyelvtanulás első szakaszában kiemelt szerepet szánunk a szókincsfejlesztésnek és a szóbeli interakciónak.

A alapfokú program anyagai a tanulás szociál-konstruktivista megközelítését kívánják tükrözni. Ez a felfogás ötvözi Piaget, Donaldson és Bruner kognitív pszichológiai nézeteken alapuló konstruktivizmusát, Rogers humanisztikus szemléletét, valamint Vygotsky és Feurestein álláspontját a tanulásról mint társas kapcsolatokra épülő interakciónak. A konstruktivista felfogás központjában az a feltevés áll, miszerint a tanuló bármilyen tanulási kontextusba magával hozza meglévő ismereteit, tapasztalatait, elvárásait, és az új ismereteket a már meglévő ismeretstruktúráiba sajátos, egyéni módon asszimilálja. A tanuló tehát a tanulás folyamatában jelentésformálóként és problémamegoldóként aktív módon vesz részt. A tanulási folyamat során a tanuló egész személyisége formálódik, alakul, általános és nyelvi kompetenciái állandó kölcsönhatásban fejlődnek.

A holisztikus szemlélet követése alapvető fontosságú a gyermekkori nyelvtanulás esetén, amelynek megvalósítása nagy körültekintést igényel mind a tananyagok tervezésében, felhasználásában, mind a tanórák megszervezésében, ill. levezetésében is. A tanulók életkori sajátosságainak, érdeklődésének, kognitív, érzelmi, szociális fejlettségének meghatározó szerepe van a módszertani döntések meghozatalában, a gyermekkori nyelvtanulás és a nyelvtanítás céljainak meghatározásában is.

A programterv részletesen leírja a 6–13 éves korosztály idegen nyelvi kompetenciájának általános és nyelvi fejlesztési céljait, valamint a korosztály nyelvtanításának módszertani és értékelési alapelveit is. Bemutatja és összefoglalja azokat az oktatási anyagokat, amelyek a 6–10 és a 10–13 éves nyelvtanulók számára készültek angol és német nyelven.

2. 6–10 ÉVES KEZDŐ NYELVTANULÓK IDEGENNYELVI KOMPETENCIÁJÁNAK FEJLESZTÉSI CÉLJAI

Az idegennyelv-oktatás legfőbb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és folyamatos fejlesztése. Kisiskolás korban a legfontosabb cél az idegen nyelv és a nyelvtanulás iránti pozitív attitűd és motiváció kialakítása, fenntartása. Ezen kívül fontos szerepe van a hatékony nyelvtanulási stratégiák megismertetésének, elsajátításának a fokozatosan kialakítandó önálló tanulás érdekében is.

2.1. Általános fejlesztési célok

Általános fejlesztési célokra olyan célokat értünk, amelyek nem közvetlenül a nyelvi kompetenciák fejlesztésére irányulnak, hanem szélesebb körben, tantárgytól függetlenül fejleszthető életviteli, tanulási, önismereti készségeket céloznak meg. Az általános célok megfogalmazásával azt szeretnénk hangsúlyozni, hogy a nyelvtanulás egy nagyobb, átfogó nevelési program része, melynek során a tanuló abban segítjük, hogy önmagát és környezetét ismerő, maga és mások számára haszonnal tevékenykedő, autonóm, fejlődésre, boldogulásra és boldogságra képes felnőtté váljon. A programtervnek ez a része felsorolja a kiemelten fontos általános fejlesztési célokat, és példákat ad arra, hogyan integráljuk ezeket a célokat a nyelvi tevékenységekbe.

Alakuljon ki és növekedjen a tanulóban a nyelvtanuláshoz való pozitív beállítódás, az adott idegen nyelv iránti motiváció és érdeklődés.

- A tanuló lelje örömét a nyelvi órákon végzett tevékenységekben, az autentikus gyermekirodalmi művekkel való megismerkedésben.
- A tanuló örömmel és aktívan vegyen részt az órai játékokban.
- A tanuló kapcsolja össze a nyelvi órákon tanultakat a való életben, a környezetében fellelhető nyelvi inputtal.
- A tanuló egyre inkább törekedjen az órákon kívül is bővíteni nyelvtudását.

Példa:

Különböző nyelvi és egyéb játékok, pl. Bingo, memory, dominó, kártyajátékok, kitalálósdik, társasjátékok, mozgásos játékok, gyerekjátékok stb.; mesék, mondókák, dalok, versek tanulása.

Maradjon meg, ill. növekedjen a tanuló életkorából ösztönösen adódó megismerési és tanulási vágy.

- A tanuló legyen nyitott minden, számára értelmezhető nyelvi input befogadására, és tudatosan is keresse azokat.
- A tanuló legyen képes sikerrel alkalmazni a világról szerzett ismereteit, már kialakult készségeit az élet bármely területén.
- A tanuló legyen képes egyre nagyobb tudatossággal kezelni a nyelvtanulási folyamatot és benne saját szerepét, erősségeit, céljait stb.

Példa:

Könyvek, gyermekmagazinok, TV, Internet, videó, DVD, mozi, utazási és egyéb, az élet bármely területén szerzett élmények stb. felhasználása a tanulás során. A tanuló önálló hozzájárulása az órákhoz rajzok, plakátok stb. készítésével és olyan tárgyakkal, amelyek tanítási eszközként használhatók.

Növekedjen a tanuló kreativitása a nyelvhasználatban, ill. a nyelvórán alkalmazott tevékenységek végzésében.

- A tanuló legyen képes meglévő ismereteit, tudását, készségeit újszerűen, ötletesen használni.
- A tanuló legyen képes a nyelvi és kognitív szintjének megfelelő feladatok megoldása érdekében értelmezni a számára csak részleges jelentéssel bíró információkat.
- A tanuló legyen képes az idegen nyelvi input által kiváltott bizonytalanságot egyre magabiztosabban, tudatosabban kezelni az inputot kísérő metakommunikációs jelekre támaszkodva (illusztrációk, tanári értelmezés, testbeszéd, mimika stb.).
- A tanuló legyen képes reagálni verbális és non-verbális eszközökkel azokra a feléje irányuló idegen nyelvi megnyilvánulásokra, amelyek kognitív és idegen nyelvi szintjének megfelelnek.
- A tanuló legyen képes a nyelvtanulás során szerzett tapasztalatait, készségeit, élményeit fokozatosan, egyre növekvő tudatossággal beépíteni az általános tanulási folyamatba, s azokat más területeken is alkalmazni.
- A tanuló legyen képes és kész arra, hogy fantáziáját, egyéni ötleteit az önálló és a közös munka során is alkalmazni tudja.

Példa:

Rajzolás, színezés, eljátszás, jellegzetességek felismerése, ill. felhasználása kitalálós játékokban, rajzos rejtvényekben, hiányos információt tartalmazó feladatlapok pármunkában történő rekonstruálása stb.

Növekedjen a tanuló interkulturális nyitottsága, a tanuló törekedjen a célnyelvi kultúra minél szélesebb körű megismerésére.

- A tanuló fokozatosan ismerkedjék meg a célnyelvi kultúra legfontosabb, legjellemzőbb elemeivel, a mindennapi élet jellegzetességeivel.
- A tanuló legyen képes elfogadni a célnyelvi kultúra számára szokatlan, új elemeit.
- A tanuló legyen képes az anyanyelvi kultúrát és a célnyelvi kultúrát egymás tükrében, prioritás nélkül egyenrangúként szemlélni, az anyanyelvi kultúra és a célnyelvi kultúra elemeit összekapcsolni.
- A tanuló fokozatosan ismerkedjék meg a célnyelvi kultúrára jellemző szokásokkal, hagyományokkal (pl. ünnepek), a mindennapi élet jellegzetességeivel (pl. étkezési, közlekedési szokások).
- A tanuló legyen képes örömet lelteni más népek gyermekirodalmi alkotásaiban, gyerekjátékaiban.

Példa:

A célnyelvi kultúra gyermekirodalmának nyelvi egyszerűbb elemei, versek, mondókák, dalok, nyelvtörők, kiszámolók, gyermekjátékok stb. feldolgozása; a célnyelvi kultúra hagyományainak, szokásainak, jellemző elemeinek megismerése.

Növekedjen a tanuló önismerete, önbizalma és önbecsülése.

- A tanuló lelje örömét a nyelvi órákon végzett tevékenységekben.
- A tanuló legyen képes megbecsülni saját munkáját és teljesítményét.
- A tanuló legyen képes építeni korábbi tanulási tapasztalataira.
- A tanuló legyen képes egyre nagyobb kihívást jelentő feladatok megvalósítása során erőfeszítéseket tenni.

Példa:

Gyermekirodalmi mű (vers, mondóka, dal, mese), szituáció, párbeszéd előadása.

Tevékenységet, pl. projektmunkát lezáró bemutató során a tanulók – életkoruknak, nyelvi szintjüknek megfelelő formában – megfogalmazzák a tevékenység során szerzett tapasztalataikat: mit találtak könyvnyűnek, nehéznek, érdekesnek a munka során, mire büszkék, mi sikerült a legjobban számukra.

Fokozatosan alakuljon ki és növekedjen a tanuló együttműködésre való képessége.

- A tanuló legyen képes együttműködve, társait segítve részt venni a nyelvi óra különböző tevékenységeiben.
- A tanuló legyen képes társaival együtt játszani a szabályok betartása mellett minimális tanári irányítással vagy anélkül.
- A tanuló legyen képes egyre inkább felismerni, hogy a tanulási folyamat során nemcsak a tanár és egy-egy tanuló között jöhet létre interakció, hanem a tanulók között is, így a tanulók egymástól is sokat tanulhatnak.
- A tanuló legyen képes saját és társai munkáját értékelni.

Példa:

Körjáték, társasjáték, hagyományos gyermekjátékok játszása.

Mese, dal, mondóka, nyelvtörő, találós kérdések alkotása. Kép, montázs, poszter, plakát, prospektus, hirdetések stb. készítése közösen.

Előadás megtervezése, begyakorlása, a díszletek stb. elkészítése.

A tanuló ismerjen meg alapvető nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, és ezeket részben tanári segítséggel, részben önállóan kezdje alkalmazni.

- A tanuló legyen képes a feladatok megoldása érdekében értelmezni a számára csak részleges jelentéssel bíró információkat, és egyre tudatosabban kezelni az idegen nyelvi input által kiváltott bizonytalanságot.
- A tanuló legyen képes összekapcsolni a nyelvi órákon tanultakat és a világban szerzett ismereteit, és alkalmazza ezeket az élet más területein.
- A tanuló egyre nagyobb tudatossággal legyen képes kezelni a nyelvtanulási folyamatot és benne saját szerepét, erősségeit, céljait stb.
- A tanuló egyre inkább törekedjen az órákon kívül is bővíteni nyelvtudását.
- A tanuló legyen képes egyre inkább felismerni, hogy a tanulási folyamat során nemcsak a tanár és egy-egy tanuló között jöhet létre interakció, hanem a tanulók között is, így a tanulók egymástól is sokat tanulhatnak.

Példa:

Könyvek, gyermekmagazinok, TV, Internet, videó, DVD, mozi, utazási és egyéb, az élet bármely területén szerzett élmények stb. felhasználása a tanulás során. A tanuló önálló hozzájárulása az órákhoz rajzok, plakátok stb. készítésével és olyan tárgyakkal, amelyek tanítási eszközként használhatók. Értékelő/önértékelő lapok használata.

2.2. Nyelvi fejlesztési célok

Ez a fejezet nyelvi szintenként határozza meg a nyelvi fejlesztés területeit, a kiemelten fontos fejlesztendő kompetenciákat, és ajánlást tesz lehetséges nyelvi tevékenységekre. A programterv kumulatív jellegű, tehát minden magasabb nyelvi szint magában foglalja az előző szinten felsorolt kompetenciákat. A nyelvi fejlesztés célja a tanulók kommunikatív nyelvhasználati képességének a kialakítása, fejlesztése. Ezen felül fontos cél a nyelv eszközként, saját célokra való használata, a tanultak kreatív, a tanulók egyéni környezete, érdeklődése szerinti alkalmazása. Specifikus cél még az autentikus gyermekirodalom művészi és interkulturális értékeinek felfedeztetése, ezáltal a nyelv kreatív, esztétikai és játékos használata.

A nyelvi fejlesztési célok megvalósítása érdekében alkalmazott tevékenységek lehetnek produktív, receptív, interaktív és közvetítő jellegűek, valamint szóbeliek és írásbeliek. (KER 4.3.4 – 4.3.5 fejezet)

Mindezeknek megfelelően a fontossági sorrend a 6–10 éves korosztály fejlesztése szempontjából a következő:

A szövegértés fejlesztése

1. Beszédertés

A beszéd fejlesztése

2. Interakció

3. Összefüggő beszéd

A szövegértés fejlesztése

4. Olvasás (az első szinten nem jelenik meg)

Az írás fejlesztése

5. Írásbeli szövegalkotás (az első szinten nem jelenik meg)

A nyelvi fejlesztési célok megvalósítását az alábbi fejlesztési szakaszok szerint javasoljuk:

A fejlesztés szakaszai/Nyelvi szint	A1-
A tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetése előtt áll	x
A tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetésére felkészült	x

A fenti ajánlás összhangban van a KER-ben leírt és a NAT-ban előírt minimális nyelvi szintekkel. Az alábbi táblázatok egy-egy nyelvi szintre jelölik ki a nyelvi fejlesztés céljait. A kiemelten fontos kompetenciák rugalmasan illeszkednek az ajánlott tevékenységekhez. A felsorolt nyelvi tevékenységek a fokozatosság elvét követik és kumulatív jellegűek.

KER A1- szint: a tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetése előtt áll		
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák	Ajánlott nyelvi tevékenységek
Beszédértés	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes követni az idegen nyelven történő óra-vezetést. - A tanuló képes a hallott szövegben az általa már tanult nyelvi elemeket felismerni. - A tanuló képes jelentést felépíteni az inputot kísérő segítségére (illusztrációk, vizuális stimulus, testnyelv stb.) támaszkodva. - A tanuló törekszik a helyes kiejtés (intonáció, hangsúly stb.) utánzására. - A tanuló képes a tanár által felolvasott, elmesélt, eljátszott, elmondott szöveg tartalmát különböző módokon megjelölni (pl. vizuálisan, mozgással, hangeffektusokkal, zenével stb.). - A tanuló képes különböző forrásból (tanár, magnetofon, TV, videokazetta, számítógép stb.) hallott egyszerű beszédet követni, és az ahhoz kapcsolódó feladatokat elvégezni. 	<ul style="list-style-type: none"> - reagálás egyszerű tanári utasításokra tevékenységekkel, pl. mozgás, rajzolás, szókártyák manipulálása stb. - hangzó szöveg aktív, értő követése, pl. vers, dal szövegéhez illusztráció készítése - tevékenységgel való reagálás hallott szövegre vagy annak bizonyos részeire, pl. mozgás, utánczás, képek vagy tárgyak felmutatása, hangeffektusok stb. - összefüggő szövegből információ kigyűjtése és az alapján való cselekvés, pl. színezés, megfelelő kép megjelölése, kiválasztása, sorbarendezés, rajz kiegészítése, rajzolás stb. - nyelvi játékokban való részvétel
SZÖVEGÉRTÉS		

KER A1- szint: a tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetése előtt áll	
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák
Interakció	<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló képes követni az idegen nyelven történő óravezetést. – A tanuló képes bekapcsolódni egyszerű játékos feladatokba. A tanuló képes adekvát válaszok adására különböző órai verbális és nem verbális szituációkban. – A tanuló képes aktívan, örömmel részt venni az interakciót igénylő, célnyelvi gyermekjátékokban. – A tanuló képes egyszerű mesék, mondókák dramatizált, interaktív módon való előadására, pl. érzelmek kifejező bemutatására, a szereplők hangjának, mozgásának utánzására. – A tanuló képes testbeszéddel, mimikával kísérni az előadott mondókát, verset, dalt. – A tanuló képes non-verbális és korlátozott verbális eszközökre támaszkodva, ill. tevékenységekkel kommunikálni. – A tanuló képes utasításokat, kéréseket követni.
Összefüggő beszéd	<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló képes rövid, egyszerű szöveg, pl. mondóka, verse memoritereként való elmondására. – A tanuló képes önállóan vagy társaival közösen, tanári segítséggel egyszerű szöveg, párbeszéd előadására különböző módokon. – A tanuló törekszik a helyes kiejtés (intonáció, hangsúly stb.) elsajátítására. – A tanuló képes egyszerű nyelvi eszközökkel bemutatni munkáját.
Ajánlott nyelvi tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – utasításokra tevékenységgel vagy rövid egyszavas válaszókkal való reagálás – nyelvi, gyermek- és társasjátékokba való bekapcsolódás verbálisan, ill. non-verbálisan, pl. Activity, Színcápa, Simon says, Memory, dominó, kártyák: Mr. Crocodile, Bingo stb.) – mesék, mondókák, dalok előadása verbálisan vagy non-verbálisan – irányított, egy-egy szavas tanulói megnyilatkozást igénylő beszélgetés – egyszerű nyelvi eszközökkel (rövid mondat, egy-egy szó, non-verbális válasz) történő leírás, bemutatás – gyermekirodalmi mű feldolgozásába aktívan, szóval vagy tevékenységgel történő bekapcsolódás
BESZÉD	<ul style="list-style-type: none"> – egyszerű szöveg, pl. vers, mondóka, dal, mese, párbeszéd előadása különböző módokon, pl. bábjáték, árnyjáték, hagyományos előadás stb. esetleg nagyobb közönségszámára – tanulói munkák kiállítása, pl. mesekönyv készítése, majd annak mások számára való szóbeli bemutatása

KER A1- szint: a tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetésére felkészült	
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák
Beszédértés SZÖVEGÉRTÉS	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes követni az idegen nyelven történő óra-vezetést. - A tanuló törekszik a helyes kiejtés (intonáció, hangsúly stb.) utánzására és elsajátítására. - A tanuló képes a nyelvi tudásszintjének megfelelő szöveget megérteni az addig megszerzett tudására és egyéb, megértést segítő elemekre támaszkodva. - A tanuló képes egyszerű szövegben hallott információt más tevékenység során felhasználni. - A tanuló képes többféle forrásból, pl. tanár, magnetofon, videokazetta, társak stb. hallott egyszerű szöveget követni, valamint az ehhez kapcsolódó feladatokat elvégezni.
Beszéd	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes aktívan, örömmel részt venni az interakciót igénylő tevékenységekben. - A tanuló képes egyszerű mesék, mondókák dramatizált, interaktív módon való előadására. - A tanuló képes beszédszándékát alapvető verbális és non-verbális nyelvi eszközökkel kifejezni. - A tanuló képes egyszerű kérdéseket feltenni, ill. a hozzá intézett hasonló kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni. - A tanuló képes egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekhez kapcsolódó kommunikációt folytatni. - A tanuló képes a tanult témákban rövid párbeszédet folytatni.
	Ajánlott nyelvi tevékenységek
	<ul style="list-style-type: none"> - hallott szöveg aktív, értő, odafigyelő követése és a hallott információnak megfelelő tevékenység elvégzése, pl. rajz, képkártyák, szóképek készítése, mozgás, utánzás, képek vagy tárgyak felmutatása - válaszadás rövid, egyszerű kérdésekre, utasításokra verbális, non-verbális módon - az órai tevékenységekben való aktív részvétel
	<ul style="list-style-type: none"> - mesék, mondókák, dalok előadásába bekapcsolódás verbálisan vagy non-verbálisan - egyszerű nyelvi eszközökkel (rövid mondat, egy-egy szó, non-verbális válasz) történő leírás, bemutatás - osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó egyszerű kérdésekre, kérésekre egyszerű válaszokkal vagy non-verbális eszközökkel való reagálás - aktív részvétel nyelvi, gyermek- és társasjátékokban, pl.: találós kérdés, Szincápa, 'Simon says', szituációs játékok

KER A1- szint: a tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetésére felkészült	
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák
<p>Összefüggő beszéd</p> <p>BESZÉD</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes rövid, egyszerű gyermekirodalmi mű moritereként való felmondására. - A tanuló képes rövid szövegek, gyermekirodalmi művek, történetek felkészülés utáni előadására. - A tanuló törekszik a helyes kiejtés (intonáció, hangstílus stb.) elsajátítására. - A tanuló képes a számára ismert témákban rövid, összefüggő leírást adni környezetében előforduló tárgyakról/élelményekről, eseményekről. - A tanuló megfelelő nyelvi előkészítés során képes részt venni szerepjátékokban, ill. egyéb nyelvi játékokban.
<p>Olvasás</p> <p>SZÖVEGÉRTÉS</p>	<p>Ajánlott nyelvi tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyermekirodalmi mű (vers, mondóka, dal, mese) előadása, pl. zenei kísérettel másik osztály, szülők, tanárok számára - egyszerű szerepjáték előadása gyakorlás, felkészülés után saját vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy egyszerű, rövid bemutatása nagyobb közönség számára, pl. kiállítás, színházi előadás <ul style="list-style-type: none"> - bekapcsolódás közös olvasásba, pl. események, szereplők felismerése képek alapján, érzelmek kifejezése, véleménynyilvánítás, találgatás - olvasott szövegből információk kiszűrése bizonyos szempontok alapján, pl. menetrendből indulási idő megtalálása, egy játék összeállítása leírás alapján - olvasott szöveg lényegének megértése és adott helyzetben való felhasználása, pl. történet elolvasása és befejezése

KER A1- szint: a tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetésére felkészült		
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák	Ajánlott nyelvi tevékenységek
Írásbeli szövegalkotás	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes a feladatmegoldások során rövid szavakat pontosan leírni, lemásolni, ill. rövid szövegeket egy-egy szóval kiegészíteni. - A tanuló képes tanult szókincs felhasználásával egyszerű nyelvi feladatokat, játékok készítésére társai számára. - A tanuló képes közösen olvasott szöveg olvasása után írásbeli feladatokat megoldani. - A tanuló képes minta alapján különböző, életkorának megfelelő egyszerű szövegek készítésére az eredeti szöveg kismértékű módosításával. - A tanuló képes ismert hangzó szöveg írásban történő rögzítésére. - A tanuló képes részt venni írásbeli nyelvi játékokban. - A tanuló ismeri az angol ábécét. - A tanuló képes észrevenni az anyanyelvén, ill. a tanult idegen nyelven történő írás különbségeit. 	<ul style="list-style-type: none"> - képes szótár készítése - szavak tematikus gyűjtése írásban a tanuló által ismert témakörökben - tanult, egyszerű szövegek másolása és illusztrálása - szövegvariációk készítése egy-egy szó megváltoztatásával, tanári segítséggel - egyszerű, ismert szöveg rekonstrukciója (összekevert szavak sorba rendezése stb.) - játékos írásbeli feladatok megoldása és készítése (pl. szókereső, akasztófa, keresztretjtvény) - egyszerű szöveg alkotása tanári segítséggel, mintaadással, pl. képeskönyv készítése párban, csoportban; képregény rajzolása és szóbuborékok kitöltése, rajzos értékelőlap készítése
ÍRÁS		

3. 10–13 ÉVES NYELVTANULÓK IDEGEN NYELVI KOMPETENCIÁJÁNAK FEJLESZTÉSI CÉLJAI

Az idegennyelv-oktatás legfőbb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és folyamatos fejlesztése. Kisiskolás korban a legfontosabb cél az idegen nyelv és a nyelvtanulás iránti pozitív attitűd és motiváció kialakítása és annak fenntartása. Ezen kívül fontos szerepe van a hatékony nyelvtanulási stratégiák megismertetésének, elsajátításának a fokozatosan kialakítandó önálló tanulás érdekében is.

3.1. Általános fejlesztési célok

Általános fejlesztési célokon olyan célokat értünk, amelyek nem közvetlenül a nyelvi kompetenciák fejlesztésére irányulnak, hanem szélesebb körben, tantárgytól függetlenül fejleszthető életviteli, tanulási, önismereti készségeket céloznak meg. Az általános célok megfogalmazásával azt szeretnénk hangsúlyozni, hogy a nyelvtanulás egy nagyobb, átfogó nevelési program része, melynek során a tanulót abban segítjük, hogy önmagát és környezetét ismerő, maga és mások számára haszonnal tevékenykedő, autonóm, fejlődésre, boldogulásra és boldogságra képes felnőtté váljon. A programtervnek ez a része felsorolja a kiemelten fontos általános fejlesztési célokat, és példákat ad arra, hogyan integráljuk ezeket a célokat a nyelvi tevékenységekbe.

Alakuljon ki és növekedjen a tanulóban a nyelvtanuláshoz való pozitív beállítódás, az adott idegen nyelv iránti motiváció és érdeklődés.

- A tanuló lelje örömét a nyelvi órákon végzett tevékenységekben.
- A tanuló kapcsolja össze a nyelvi órákon tanultakat a való életben, a környezetében fellelhető nyelvi inputtal.
- A tanuló egyre inkább törekedjen az órákon kívül is bővíteni nyelvtudását.
- A tanuló lelje örömét autentikus gyermekirodalmi művekkel való megismerkedésben.
- A tanuló legyen képes önállóan is autentikus gyermekirodalmi művek megismerésére.

Példa:

Óra eleji beszélgetés, egyéni beszámoló, könyvek, mozi, TV, videó, Internet, gyermekmagazinok stb. felhasználása a tanulás során.

Maradjon meg, ill. növekedjen a tanuló életkorából ösztönösen adódó megismerési és tanulási vágy.

- A tanuló legyen nyitott minden, számára relevánsnak ígérkező nyelvi input befogadására, és tudatosan is keresse azokat.
- A tanuló legyen képes sikerrel alkalmazni a tanulási folyamat egyéb helyszínein szerzett ismereteit, készségeit, és azokat a tanulási folyamat egyre több területére transzferálja.
- A tanuló egyre nagyobb tudatossággal legyen képes kezelni a nyelvtanulási folyamatot és benne saját szerepét, erősségeit, céljait stb.

Példa:

Könyvek, mozi, TV, videó, Internet, gyermekmagazinok stb. felhasználása a tanulás során.

Növekedjen a tanuló kreativitása a nyelvhasználatban, ill. a nyelvórán alkalmazott tevékenységek végzésében.

- A tanuló legyen képes meglévő ismereteit, tudását, készségeit újszerűen, ötletesen használni.
- A tanuló legyen képes a nyelvi és kognitív szintjének megfelelő feladatok megoldása érdekében értelmezni a számára csak részleges jelentéssel bíró információkat, valamint kezelni az idegen nyelvi input által kiváltott bizonytalanságot.
- A tanuló legyen képes reagálni verbális és non-verbális eszközökkel azokra a feléje irányuló idegen nyelvi megnyilvánulásokra, amelyek kognitív és idegen nyelvi szintjének megfelelnek.
- A tanuló legyen képes fokozatosan és egyre tudatosabban alkalmazni az anyanyelv-elsajátítás során alkalmazott nyelvtanulási stratégiákat az idegennyelv-tanulás folyamatában.
- A tanuló legyen képes a nyelvtanulás során szerzett tapasztalatait, készségeit, élményeit fokozatosan, egyre növekvő tudatossággal beépíteni az általános tanulási folyamatba, s azokat más területeken is alkalmazza.
- A tanuló legyen képes és kész arra, hogy fantáziáját, egyéni ötleteit önálló és közös munka során is alkalmazni tudja.
- A tanuló legyen képes arra, hogy különböző kifejezési eszközöket használva színesebbé, egyénibbé, kifejezőbbé tegye kommunikációját és feladatmegoldásait.

Példa:

Hiányos információt tartalmazó feladatlapok pármunkában történő rekonstruálása. Információszerzés. Történetalkotás képek alapján.

Növekedjen a tanuló interkulturális nyitottsága, a tanuló törekedjen a célnyelvi kultúra minél szélesebb körű megismerésére.

- A tanuló legyen képes elfogadni a célnyelvi kultúra számára szokatlan, új elemeit.
- A tanuló legyen képes örömet lelteni más népek gyermekirodalmi alkotásaiban.
- A tanuló törekedjék a célnyelvi kultúrára jellemző szokások, hagyományok (pl. ünnepek), a mindennapi élet jellegzetességeinek (pl. étkezési, közlekedési szokások) megismerésére.
- A tanuló legyen képes az anyanyelvi kultúrát és a célnyelvi kultúrát egymás tükrében, prioritás nélkül, egyenrangúként szemlélni, az anyanyelvi kultúra és a célnyelvi kultúra elemeit összekapcsolni.
- A tanuló legyen képes összehasonlítani a célnyelvi kultúra és az anyanyelvi kultúra alapvető jellegzetes elemeit.

Példa:

Humoros, a célnyelvi kultúrára jellemző rövid történetek, viccek mesélése.

Növekedjen a tanuló önismerete, önbizalma és önbecsülése.

- A tanuló legyen képes előadni gyermekirodalmi művet saját és mások örömeire.
- A tanuló egyre inkább legyen képes felmérni, értékelni és megbecsülni saját munkáját és teljesítményét.
- A tanuló legyen képes építeni korábbi tanulási tapasztalataira.
- A tanuló egyre inkább legyen képes saját maga számára reális, egyre nagyobb kihívást jelentő célokat megfogalmazni, ezek eléréséért erőfeszítéseket tenni.

Példa:

Gyermekirodalmi mű (vers, mondóka, dal, mese) előadása.

Projekt munkát lezáró bemutató során a tanulók – életkoruknak, nyelvi szintjüknek megfelelő formában – megfogalmazzák a projekt során szerzett tapasztalataikat: mit találtak könnyűnek, nehéznek, érdekesnek a munka során, mire büszkék, mi sikerült a legjobban számukra.

Fokozatosan alakuljon ki és növekedjen a tanuló együttműködésre való képessége.

- A tanuló legyen képes együttműködve, társait segítve részt venni a nyelvi óra különböző tevékenységeiben.
- A tanuló legyen képes társaival együtt játszani a szabályok betartása mellett minimális tanári irányítással vagy anélkül.
- A tanuló legyen képes társaival közös produktumot létrehozni.
- A tanuló legyen képes egyre inkább felismerni, hogy a tanulási folyamat során nemcsak a tanár és egy-egy tanuló között jöhet létre interakció, hanem a tanulók között is, így a tanulók egymástól is sokat tanulhatnak.
- A tanuló legyen képes egyre inkább felismerni saját erősségeit, és a csoportmunkára, ill. pármunkára épülő tevékenységekben e szerint választani magának feladatot, szerepet.
- A tanuló legyen képes az elvégzendő munkát részfeladatokra bontani, azokat társaival megosztva elvégezni.
- A tanuló legyen képes véleményét kifejteni, érveket és ellenérveket felhozni, majd társaival együtt a legjobb döntést meghozni.
- A tanuló törekedjék saját és társai hibáinak feltárására és kijavítására.
- A tanuló legyen képes saját és társai munkáját értékelni.

Példa:

Mese, dal, mondóka, nyelvtörő, találós kérdés, vicc alkotása. Poszter, plakát, prospektus, hirdetések készítése közösen.

Előadás megtervezése, díszletek stb. elkészítése.

Körjáték, társasjáték, hagyományos gyermekjátékok játsszása.

A tanuló ismerjen meg alapvető nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, és ezeket részben tanári segítséggel, részben önállóan kezdje alkalmazni.

- A tanuló legyen nyitott minden, számára relevánsnak ígérkező nyelvi input befogadására, és tudatosan is keresse azokat.
- A tanuló legyen képes alkalmazni a tanulási folyamat egyéb helyszínein szerzett ismereteit, készségeit.
- A tanuló legyen képes egyre inkább felismerni, hogy a tanulási folyamat során nemcsak a tanár és egy-egy tanuló között jöhet létre interakció, hanem a tanulók között is, így a tanulók egymástól is sokat tanulhatnak.
- A tanuló legyen képes a nyelvi és kognitív szintjének megfelelő feladatok megoldása érdekében értelmezni a számára csak részleges jelentéssel bíró információkat, valamint kezelni az idegen nyelvi input által kiváltott bizonytalanságot.
- A tanuló legyen képes fokozatosan és egyre tudatosabban alkalmazni az anyanyelv-elsajátítás során alkalmazott nyelvtanulási stratégiákat az idegennyelv-tanulás folyamatában.
- A tanuló legyen képes és kész arra, hogy fantáziáját, egyéni ötleteit önálló és közös munka során is alkalmazni tudja.
- A tanuló egyre inkább legyen képes saját maga számára reális, egyre nagyobb kihívást jelentő célokat megfogalmazni, és ezek eléréséért erőfeszítéseket tenni.

Példa:

Könyvek, gyermekmagazinok, TV, Internet, videó, DVD, mozi, utazási és egyéb, az élet bármely területén szerzett élmények stb. felhasználása a tanulás során. A tanuló önálló hozzájárulása az órákhoz rajzok, plakátok stb. készítésével és olyan tárgyakkal, amelyek tanítási eszközként használhatók. Értékelő/önértékelő lapok használata.

A tanuló fokozatosan váljon autonóm tanulóvá és személyiséggé.

- A tanuló egyre inkább legyen képes tudatosítani saját tanulásának lépéseit.
- A tanulóban fokozatosan alakuljon ki a képesség saját céljai megfogalmazására.
- A tanulóban fokozatosan alakuljon ki a képesség feladatai megtervezésére.
- A tanuló legyen képes egy adott feladat megoldásához megszerezni a szükséges információt, anyagokat és eszközöket.
- A tanuló legyen képes az ötletek, javaslatok közül kiválasztani a legjobbat, ill. a megvalósíthatót.
- A tanuló legyen képes a beszerzett információk, anyagok és eszközök segítségével a legjobbnak tartott ötletet megvalósítani.
- A tanuló egyre inkább legyen képes munkáját átgondoltan értékelni.

Példa:

A tanulók csoportokban posztert készítenek. Megtervezik, hogy milyen információkra és eszközökre van szükségük a munka elvégzéséhez. A poszter elkészítéséhez tanulmányozzák a rendelkezésre álló könyveket, kiadványokat. A hasznos információkat kigyűjtik, értékelik, és eldöntik, hogy melyiket, milyen formában használják fel a poszter elkészítéséhez. Megtervezik a posztert, döntéseket hoznak a képek és szöveg arányáról, elhelyezéséről, majd a megbeszéltek alapján elkészítik a posztert.

3.2. Nyelvi fejlesztési célok

Ez a fejezet nyelvi szintenként határozza meg a nyelvi fejlesztés területeit, a kiemelten fontos fejlesztendő kompetenciákat, és ajánlást tesz lehetséges nyelvi tevékenységekre. A programterv kumulatív jellegű, tehát minden magasabb nyelvi szint magában foglalja az előző szinten felsorolt kompetenciákat. A nyelvi fejlesztés célja a 10–13 éves tanulók kommunikatív nyelvhasználati képességének a kialakítása, fejlesztése. Ezen felül fontos cél a nyelv eszközként, saját célokra való használata, a tanultak kreatív, a tanulók egyéni környezete, érdeklődése szerinti alkalmazása. Specifikus cél még az autentikus gyermekirodalom művészi és interkulturális értékeinek felfedeztetése, ezáltal a nyelv kreatív, esztétikai és játékos használata.

A nyelvi fejlesztési célok megvalósítása érdekében alkalmazott tevékenységek lehetnek produktív, receptív, interaktív és közvetítő jellegűek, valamint szóbeliek és írásbeliek.

Mindezeknek megfelelően a fontossági sorrend a következő:

A szövegértés fejlesztése

1. Beszéderítés

A beszéd fejlesztése

2. Összefüggő beszéd

3. Interakció

A szövegértés fejlesztése

4. Olvasás

Az írásbeli szövegalkotás fejlesztése

5. Írásbeli szövegalkotás

A nyelvi fejlesztési célok megvalósítását az alábbi fejlesztési szakaszok szerint javasoljuk:

A fejlesztés szakaszai/Nyelvi szint	A1-	A1
A tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetésére felkészült	x	
A tanuló már olvas és ír idegen nyelven		x

A fenti ajánlás összhangban van a KER-ben leírt és a NAT-ban előírt minimális nyelvi szintekkel. Az alábbi táblázatok egy-egy nyelvi szintre jelölik ki a nyelvi fejlesztés céljait. A kiemelten fontos kompetenciák rugalmasan illeszkednek az ajánlott tevékenységekhez. A felsorolt nyelvi tevékenységek a fokozatosság elvét követik, és kumulatív jellegűek.

KER A1- szint: a tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetésére felkészült	
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák
Beszédértés	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes biztonsággal követni az idegen nyelven történet óravezetést. - A tanuló törekszik a helyes kiejtés (intonáció, hangsúly stb.) utánzására és elsajátítására. - A tanuló képes a nyelvi tudásszintjének megfelelő szöveget megérteni az addig megszerzett tudására és egyéb, megértést segítő elemekre támaszkodva. - A tanuló képes egyszerű szövegben hallott információt más tevékenység során felhasználni. - A tanuló képes többféle forrásból hallott egyszerű (mag-netofon, videokazetta, társak) szöveget követni, valamint az ehhez kapcsolódó feladatokat elvégezni.
SZÖVEGÉRTÉS	Ajánlott nyelvi tevékenységek
	<ul style="list-style-type: none"> - hallott szöveg aktív, értő, odafigyelő követése előre meghatározott szempont szerint - hallott szöveg, pl. instrukciók meghallgatása után a hallott információnak megfelelő tevékenység elvégzése, pl. születésnapi meghívókártya készítése, rajz, képkártyák, szókártyák készítése, mozgás, utánpótlás, képek vagy tárgyak felmutatása - válaszadás rövid, egyszerű kérdésekre, utasításokra verbális, non-verbális módon - az órai tevékenységekben, pl. nyelvi játékokban való aktív részvétel

KER A1- szint: a tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetésére felkészült		
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák	
BESZÉD	<p>Interakció</p> <ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes aktívan, örömmel részt venni az interakciót igénylő tevékenységekben. - A tanuló képes egyszerű mesék, mondókák dramatizált, interaktív módon való előadására. - A tanuló képes beszédszándékát alapvető verbális és non-verbális nyelvi eszközökkel kifejezni. - A tanuló képes egyszerű kérdéseket feltenni, ill. a hozzá intézett hasonló kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni. - A tanuló képes tisztázást, magyarázatot kérni, amennyiben a hozzá intézett beszédet nem érti. - A tanuló képes egyszerű, az osztálytermi rutincelekvésekhez kapcsolódó kommunikációt folytatni. - A tanuló képes a tanult témákban rövid párbeszédet folytatni. - A tanuló egyre inkább képes feladatmegoldás során társaival is a célnyelven kommunikálni. 	<p>Ajánlott nyelvi tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> - mesék, mondókák, dalok előadásába bekapcsolódás verbálisan vagy non-verbálisan - egyszerű nyelvi eszközökkel (rövid mondat, egy-egy szó, non-verbális válasz) történő leírás, bemutatás - osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó egyszerű kérdésekre, kérésekre egyszerű választással vagy non-verbális eszközökkel való reagálás - aktív részvétel nyelvi, gyermek- és társasjátékokban, pl.: találós kérdés, Szincápa, 'Simon says', szituációs játékok - célnyelven történő kommunikáció projekt munka során - csoportos, páros felkészülés után közösen alkotott szöveg változatlan és/vagy kis változtatással történő eljátszása (pl. párbeszéd)
	<p>Összefüggő beszéd</p> <ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes rövid, egyszerű gyermekirodalmi mű memoritereként való felmondására. - A tanuló képes rövid szövegek, gyermekirodalmi művek, történetek felkészülés utáni előadására. - A tanuló törekszik a helyes kiejtés (intonáció, hangsúly stb.) elsajátítására. - A tanuló képes a számára ismert témákban rövid, összefüggő leírást adni környezetében előforduló tárgyakról/élelményekről, eseménysorokról. - A tanuló megfelelő nyelvi előkészítés során képes részt venni szerepjátékokban, ill. egyéb nyelvi játékokban 	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekirodalmi mű (vers, mondóka, dal, mese) előadása, pl. zenei kísérettel másik osztály, szülők, tanárok számára - egyszerű szerepjáték előadása gyakorlás, felkészülés után saját vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy egyszerű, rövid bemutatása nagyobb közönség számára, pl. kiállítás, színházi előadás

KER A1- szint: a tanuló az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetésére felkészült	
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák
SZÖVEGÉRTÉS	Ajánlott nyelvi tevékenységek
Olvasás	<ul style="list-style-type: none"> - bekapcsolódás közös olvasásba, pl. események, szereplők felismerése képek alapján, érzelmek kifejezése, véleménynyilvánítás, találgatás - olvasott szövegből információk kiszűrése bizonyos szempontok alapján, pl. menetrendből indulási idő megtalálása, egy játék összeállítása leírás alapján - olvasott szöveg lényegének megértése és adott helyzetben való felhasználása, pl. történet elolvasása és befejezése - egymás írásbeli munkáinak megtekintése, elolvasása, pl. projektmunka, fogalmazás, leírások
Írás	<ul style="list-style-type: none"> - képes szótár készítése - szavak tematikus gyűjtése írásban a tanuló által ismert témakörökben - tanult, egyszerű szövegek másolása és illusztrálása - szövegvariációk készítése egy-egy szó megváltoztatásával, tanári segítséggel - egyszerű, ismert szöveg rekonstrukciója (összekevert szavak sorba rendezése, stb.) - játékos írásbeli feladatok megoldása és készítése (pl. szókereső, akasztófa, keresztretjvény) - egyszerű szöveg alkotása tanári segítséggel, mintaadással, pl. képeskönyv készítése párban, csoportban, képregény rajzolása és szövbuborékok kitöltése, rajzos értékelőlap készítése
Írásbeli szövegalkotás	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes a feladatmegoldások során rövid szavakat pontosan leírni, lemásolni, ill. rövid szövegeket egy-egy szóval kiegészíteni. - A tanuló képes tanult szókincs felhasználásával egyszerű nyelvi feladatok, játékok készítésére társai számára. - A tanuló képes közösen olvasott szöveg olvasása után írásbeli feladatokat megoldani. - A tanuló képes minta alapján különböző, életkorának megfelelő egyszerű szövegek készítésére az eredeti szöveg kismértékű módosításával. - A tanuló képes hangzó szöveg írásban történő rögzítésére. - A tanuló képes részt venni írásbeli nyelvi játékokban. - A tanuló ismeri az angol ábécét. - A tanuló képes észrevenni az anyanyelven, ill. a tanult idegen nyelven történő írás különbségeit.
ÍRÁS	

KER A1 szint: a tanuló már olvas és ír idegen nyelven		
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák	Ajánlott nyelvi tevékenységek
Beszédértés	<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló képes követni a tanár által adott egyszerű utasításokat. – A tanuló képes felismerni és megérteni hallott szövegben szereplő, általa már ismert szavakat és kifejezéseket. – A tanuló képes megérteni hallott, rövid, egyszerű szöveget, pl. gyermekirodalmi művet átfogóan, ill. részleteiben. – A tanuló képes nyelvi feladatok megoldására a megértés érdekében – A tanuló képes kreatívan használni meglévő készségeit és ismereteit a számára részben vagy teljesen új nyelvi input értelmezéséhez. – A tanuló képes mások egyszerű közléseire érdemlegesen reagálni, a megértést, ill. a meg nem értést nyugtázní. – A tanuló képes útbaigazítást követni. – A tanuló követni tudja társai projektbemutatóját. 	<ul style="list-style-type: none"> – találgatás cím alapján: szavak, szereplők, helyszín, események találgatása – hallott szöveghez kapcsolódó feladatok elvégzése, pl. odail-lő/ nem odail-lő elemek kiválasztása, irányított, szövegértést segítő kérdések megválaszolása – az ismert lényegi tartalom kiszűrése – fontos, lényegi és tárgyszerű információk szerzése egyszerű közlésekből – hallott szöveghez illusztráció készítése – mások által készített projektek megnézése, meghallgatása (pl. videó)
SZÖVEGÉRTÉS		

KER A1 szint: a tanuló már olvas és ír idegen nyelven		
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák	Ajánlott nyelvi tevékenységek
Interakció	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes részt venni egyszerű, irányított beszélgetésben. - A tanuló képes alapvető információkat cserélni. - A tanuló képes non-verbális kommunikációs eszközökkel kifejezőbbé tenni, alátámasztani mondanivalóját. - A tanuló képes hallott/látott jelenségekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni. - A tanuló képes tisztázást, magyarázatot kérni, amennyiben a hozzá intézett beszédet nem érti. - A tanuló képes rövid, egyszerű instrukciókat adni. - A tanuló ismeri az alapvető udvariassági és üdvözlési formákat. - A tanuló képes biztonsággal alkalmazni tanult szöveg előadásakor a helyes intonációt, hangsúlyt és kiejtést. 	<ul style="list-style-type: none"> - páros interakcióban való részvétel felkészülés után - rövid interjú készítése - rövid felmérés készítése ismert témakörben - óra eleji beszélgetés, beszámoló egyéni élményekről „Mit olvastál / láttál / csináltál a héten?” - szerepjátékban való részvétel - projektmunkával kapcsolatos beszélgetésben való részvétel (Mire van szükséged? Min kellene javítani?) - a projektmunka értékelésével kapcsolatos beszélgetésben való részvétel (pl. Kinek a munkája tetszik a legjobban? Miért?) - mesék, történetek feldolgozása, dramatizálása
BESZÉD		

KER A1 szint: a tanuló már olvas és ír idegen nyelven		
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák	Ajánlott nyelvi tevékenységek
Összefüggő beszéd	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes egyszerű összefüggő szövegalkotásra minta alapján, tanári segítséggel. - A tanuló képes önállóan vagy társaival közösen, tanári segítséggel összefüggő szöveg bemutatására, előadására különböző módokon. - A tanuló képes a helyes kiejtés (intonáció, hangsúly stb.) reprodukálására és elsajátítására. - A tanuló képes röviden leírni számára ismerős jelenségeket és történéseket. - A tanuló képes szavakat, kifejezéseket, szócsoportokat egyszerű lineáris nyelvi eszközökkel (és, de, aztán stb.) összekapcsolni. - A tanuló képes elmondani számára ismerős, begyakorolt rövid szöveget. - A tanuló képes egyszerűen kifejezni érzéseit. - A tanuló képes értékelni saját és társai munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel. - A tanuló képes egyszerű nyelvi elemekkel saját és társai munkáját, pl. projektjét bemutatni. 	<ul style="list-style-type: none"> - bemutatás, bemutatkozás - humoros, a célnyelvi kultúrára jellemző rövid történetek, viccek mesélése - összefüggő szöveg, autentikus mű, pl. rövid történet, vicc, vers stb. előadása különböző módokon (pl. bábjáték, árnyjáték stb.) - dramatisztált szöveg, pl. gyermekirodalmi mű előadása másik osztály, szülők, tanárok számára - rövid, egyszerű szöveg felolvasása és/vagy elmondása, hangszalagra történő felvétele felkészülés után, pl. csoportos prezentáció, rádióreklám készítése, mesefilmhez, filmrészlethez kísérőszöveg készítése - a társak munkájának értékelése - érzések, tetszés, nemtetszés szavakba öntése - a tanuló által készített munka egyszerű nyelvi eszközökkel való bemutatása gyakorlás, felkészülés után - projekt ismertetése tágabb közönség számára (más osztályok, tanárok)
BESZÉD		

KER A1 szint: a tanuló már olvas és ír idegen nyelven		
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák	Ajánlott nyelvi tevékenységek
Olvasás	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes önálló, értő (néma) olvasásra. - A tanuló képes kreatívan használni meglevő készségeit a számára részben vagy teljesen új, olvasott nyelvi input értelmezéséhez. - A tanuló képes viszonylag egyszerű autentikus szöveget értően olvasni, arról fogalmat alkotni, a számára releváns információt kiszűrni, pl. egyszerű feliratokból, posztterekből, katalógusokból stb. - A tanuló képes ismert szövegek kifejező, élvezetes felolvasására. - A tanuló képes megérteni a leírt ismerős szavakat, kifejezéseket, mondatokat. - A tanuló képes felismerni az általa ismert/tanult szavakat, nyelvi jelenségeket nem tanórai kontextusban is. - A tanuló követni tudja a projektkészítés szóban ismertetett lépéseit és instrukcióit írott formában is. 	<ul style="list-style-type: none"> - szöveg olvasása után arra vonatkozó összetettebb feladatok végzése: összegzés, kérdésekre válaszadás, állítások igazságtartalmának ellenőrzése, összetartozó elemek (pl. kép-szöveg, szövegrészek) párosítása, csoportosítása, új cím választása stb. - megadott szempontok alapján információk gyűjtése szövegből - olvasott szöveghez illusztráció készítése - szöveg elolvasását követően pantomim előadás - vers-, ill. mesemondóverseny - egyszerű szöveg lényegi tartalmának kiszűrése - fontos lényegi és tárgyyszerű információ kiszűrése egyszerű szövegből
SZÖVEGÉRTÉS		

KER A1 szint: a tanuló már olvas és ír idegen nyelven	
Fejlesztési terület	Kiemelten fontos kompetenciák
Írásbeli szövegalkotás	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes megtanulandó anyag önálló összeállítására. - A tanuló képes önállóan vagy társaival kreatív írást tanári irányítás mellett, minta alapján. - A tanuló képes komplex feladatok megoldására (pl. projektmunka) tanári irányítással. - A tanuló képes véleményét írásban kifejezteni egyszerű kérdésekre válaszolva, állításokra reagálva, felkínált lehetőségek közül választva. - A tanuló képes saját teljesítményét írásban értékelni egyszerű kérdésekre válaszolva, állításokra reagálva, felkínált lehetőségek közül választva. - A tanuló képes egyedül vagy társaival együttműködve különböző szövegek, pl. gyermekirodalmi művek kreatív átdolgozására. - A tanuló képes formanyomtatványt kitölteni, a magára vonatkozó adatokat a formanyomtatvány megfelelő kategóriába beilleszteni. - A tanuló képes listát készíteni.
ÍRÁS	<p style="text-align: center;">Ajánlott nyelvi tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> - írásos interjú készítése - a projektbemutató szövegének megírása - jelentés, rövid fogalmazás, beszámoló írása - egyszerű írott szöveg alkotása segítséggel, minta alapján, pl. könyvismertetés készítése (cím, szerző, szereplők, helyszín stb.), meseajánlás, rövid mese, vers írása, képregény, poszter, plakát, prospektus közös készítése, egy képzetbeli utazás programjának megtervezése és leírása, hirdetések készítése (pl. TV-s újság, faliújság, Internet), történetek hiányzó részeinek megalkotása, képeslap, üdvözlőlap írása stb. - mesekönyv készítése párban, csoportban - könyvtári értékelőlap készítése - önértékelő lap, napló kitöltése (pl. „megtanultam..., tudom, hogy kell ...; el tudom mondani, hogy...”) - tetszőleges elemeket megváltoztatva (pl. szereplők, helyszín stb.) új mű létrehozása - projektmunka (pl. rajz, poszter, fotósorozat stb.) készítése - kérdőíves felmérés készítése - nyomtatvány kitöltése - választott szempont (pl. kedvenc / nehéz stb. szavak), téma alapján szólista készítése

4. MÓDSZERTANI ALAPELVEK

4.1. Tevékenységalapú megközelítés

A 6–13 év közötti korosztály életkori sajátosságából adódóan aktív és tevékeny. Aktivitásuk forrása a mozgásigény, a kíváncsiság, a játék és a kreativitás. A hatékony és élményszerű tanulás lehetőségének megteremtése érdekében elengedhetetlenül fontos építeni a tanulók ezen életkori sajátosságaira. Az itt található tananyagok a szociál-konstruktivista tanulásméleti megközelítésre épülnek, mely szerint a tanulás a tanulót, a tanárt, a feladatot és a tanulási kontextust (osztály, iskola, kulturális közeg) magába foglaló dinamikus és komplex folyamat. A tanulók, bármely életkorban kezdik is el a nyelvtanulást, már számos ismerettel, tapasztalattal és készséggel rendelkeznek, s minden új tanulási kontextusba magukkal hozzák korábban szerzett tudásukat, tapasztalataikat, elvárásaikat. Új ismereteiket a már meglévő ismeretstruktúráikba sajátos, egyéni módon asszimilálják, a tanulási folyamatban aktív módon vesznek részt. Az aktivitás fenntartásához szükséges, hogy a tanulók érdekes, saját élethelyzetükhöz köthető és értelmezhető nyelvi közegbe ágyazva találkozzanak az idegen nyelvvel, és változatos, konkrét, gyakorlati tevékenységek során tapasztalják meg az idegen nyelven történő kommunikációt. A tevékenységeknek önmagukban kell aktív közreműködésre készíteniük a tanulókat, ezeknek során megfigyelhetik a nyelv sajátosságait, és változatos helyzetekben próbálhatják ki annak használatát.

4.2. Autentikus anyagok használata

Az idegen nyelv tanításakor kiemelt figyelmet kell fordítanunk arra, hogy már a kezdetektől a valódi, az anyanyelvi környezetben előforduló természetes nyelvhasználatot mutassuk be a tanulóknak. Ezzel valódi nyelvhasználatra adunk példát, kulturális ismereteket közvetítünk, felkelthetjük a tanulók kíváncsiságát az adott nyelv, a célnyelvi ország iránt. A nem kifejezetten nyelvtanulók számára írt anyagok, pl. újságcikkek, brossúrák, poszterek, filmek régóta jelen vannak a nyelvórákon, ám ezek az autentikus anyagok csak korlátozottan alkalmasak a 6–13 éves korú gyerekek tanítására. A nyelvtanulás kezdeti szakaszában sikeresen alkalmazható autentikus anyagok közé tartoznak a gyermekirodalom különböző műfajai: mesék, versek, mondókák, kiszámolók, nonszensz versikék, nyelvtörők, találós kérdések, gyermekjátékok, dalok, mesejátékok vagy bábjátékok. Anyanyelvi fejlődésük során a tanulók már korábban megismerkednek a gyermekversekkel, s a gyermekköltészet mondókái, csiklandozós, lovogoltatós, tapsoltatós játékaik erős pozitív élményeket hívhatnak elő bennük, belőlük.

Számos lehetőséget rejt magában a gyermekkönyv használata is. Az olvasóvá válás és olvasóvá nevelés szempontjából komoly szerepet játszik a látszólag kevés inputot tartalmazó 'képeskönyv' 'olvasása' éppúgy, mint a tradicionális mesét vagy a célnyelvi kultúra részét képező történetet tartalmazó könyv is. Az idegennyelvórán a tanító és a tanulók együttes munkája során a gyermek a tanulási-tanítási folyamat aktív részeseként vesz részt a mese, a vers, a mondóka megértésében, megélésében és a hozzá kapcsolódó tevékenységek elvégzésében is, így nemcsak passzív befogadó, hanem a jelentés megalkotója is lesz. Általánosan elmondható, hogy a gyermekirodalmi művekkel való foglalkozás során a tanulók számára számos lehetőség nyílik az önkifejezésre, a kreatív, játékos nyelvhasználatra. Nemcsak kiváló kontextust teremtenek a természetes nyelvsajátításhoz, hanem motivációs és szocializációs szempontból is kiemelkedő jelentőségűek.

4.3. Kereszttantervi megközelítés

A nyelvtanulás az egész személyiségre ható folyamat, amelynek során a teljes személyiség formálódik. Ez különösen igaz gyermekkorban, amikor a tanulók személyiségük minden szintjén, szellemi, fizikai, érzelmi tekintetben is intenzív fejlődésen mennek keresztül. A holisztikus szemlélet figyelembe veszi azt, hogy a kisiskolások számára a világ megismerése, az új tudás, ill. a készségek elsajátítása nem

kötődik külön tantárgyakhoz, nem tagolódik önálló, külön részekre. E szemlélet gyakorlati megvalósítását segíti a keresztntantervi megközelítés, amely segít a tanulóknak megőrizni a tanulás egységét. Egy adott témát körüljárva a tevékenységek során érinthetjük az iskolai tantárgyak tartalmi elemeit, ill. fejleszthetjük az adott tantárgyra jellemző kompetenciákat is. A tantárgyakat egységben szemlélő pedagógia kiváló alkalmat teremt arra, hogy a tanulók kapcsolatot teremtsenek a korábbi ismeretek között, újragondolják és átismételjék a más tárgyakban tanultakat, így ismereteik mélyebbek és használhatóbbak legyenek. Ezáltal a tanulás érdekesebbé és emlékezetesebbé válhat.

A holisztikus, személyiségfejlesztő megközelítéssel elősegíthetjük a motiváció fenntartását, a világ iránti kíváncsiság felkeltését, a tanulói autonómia és problémamegoldó képesség fejlesztését, így elősegíthetjük az iskolai tantárgyak összekapcsolását, összességében elősegíthetjük a tanulók egész személyiségének a nyelvi képzésbe ágyazott, kiegyensúlyozott fejlesztését is.

4.4. Kooperatív tanulás

Fontos alapelv a 6–13 éves korosztály tanításánál, hogy a nyelv elsajátítása aktív nyelvhasználat során történik. Kompetenciákat a kompetenciák aktivizálását igénylő feladatok megoldása közben, tevékenységek útján fejleszthetünk. A kommunikatív kompetencia fejlesztése esetében ez egyben azt is jelenti, hogy a feladatok nagy részét másokkal együttműködve végzik a tanulók. Ezért előtérbe kerülnek a társas tanulási módszerek, és a versenyt felváltja a kooperáció. A tanulóknak az órák során meg kell tanulniuk azokat a technikákat, melyek az együttműködéshez szükségesek, hogy tudatosuljon bennük, mennyire funkcionál jól a csoportjuk; mit kapnak a csoporttól, ill. hogy mennyire tudják saját, egyéni szociális képességeiket használni a csoport segítése, a hatékony munkakapcsolat kiépítése érdekében. A tanár feladata az, hogy a mindenkori pedagógiai célnak megfelelő tanulási módot válassza ki a kooperatív, a versenyszerű vagy az egymástól független tanulási módok közül, hiszen az ideális osztályban mindhárom pedagógiai technika jelen van. A három eltérő technika segítségével a tanulók megtanulják, hogyan dolgozzanak együtt másokkal, máskor kedvtelve versenyezzenek egymással, s egyes esetekben a saját munkájukat mégis önállóan végezzék. A tananyag elvégzése során a tanulóknak lehetőségük van mindhárom tevékenységi módban történő munka kipróbálására és begyakorlására, de a fejlesztés során különösen nagy figyelmet fordítottunk a kooperatív technikáknak a tananyagba való beépítésére.

4.5. Önálló tanulóvá nevelés

Mai világunk állandó jellemzője a változás. Gyorsan és folyamatosan nő az információ mennyisége, fejlődik a technika. A változó körülményekhez való alkalmazkodóképesség és rugalmasság elengedhetetlen a sikeres tanuláshoz, később a munkavállaláshoz. Azok a tanulók, akiknek van módjuk elsajátítani az önirányítás és az autonóm tanulás technikáit, várhatóan nagyobb eséllyel tudják majd tartósan szabályozni tanulásukat, felismerni saját igényeiket és szükségleteiket, és képesek lesznek a hosszú távú önfejlesztésre, önképzésre, a változó körülményekhez való alkalmazkodásra. Az első lépéseket ezen az úton már a nyelvtanulás kezdetén érdemes megtenni. Az önértékelés különböző formáinak bevezetése segít abban, hogy a tanulók jobban megértsék a tanulás folyamatát, és észrevegyék azt, hogy a tanulás folyamata nem ér véget az iskolai órák befejeztével. E szemlélet gyakorlatban való alkalmazása nagyfokú figyelmet és rugalmasságot igényel a tanártól is, és a hagyományos tanári szerepek megváltozásával jár. Fontos, hogy a tanár figyelme a tanításról a tanulás folyamatára tevődjön át, hogy nyitott legyen a tanulók gondolataira, ötleteire, véleményének elfogadására, hogy alternatív feladatokkal és differenciáltan közelítsen az egyéni igényekhez, és a tanulókkal közösen alakítsa ki a közös munka szabályait, az értékelés formáit. Ezáltal a tanár is tanulóvá válik a munka során, és a tanulás sikerének felelőssége megoszlik a tanár és a tanuló között.

4.6. Differenciálás

A tanulásnak mint egyéni konstruktív folyamatnak a felfogásából következik az individualizálás és a differenciálás szükségessége. A differenciálás szempontjait és formáit a tanár az adott tanulócsoport és az egyes tanulók ismeretében alakítja ki. Fokozatosan egyre nagyobb teret ad a tanulók számára, hogy választhassanak a különböző nehézségi fokú és/vagy különböző tevékenységformát igénylő, ill. lehetővé tevő feladatok közül, továbbá lehetővé teszi, hogy a tanulók a kiválasztott feladatot jellegének megfelelő munkaformában (egyedül, párban vagy csoportban), a számukra megfelelő munkatempóban végezhessék el. A tanulók ezáltal lehetőséget kapnak arra, hogy ismeretszintjüknek, érdeklődésüknek, szükségleteiknek és intelligenciatípusuknak leginkább megfelelő módon bővítsék ismereteiket, fejlesszék készségeiket és képességeiket.

A differenciálás céljának, módjának kialakításakor tekintetbe kell venni, hogy a tanulók, tudás-szintjük különbözősége mellett, még sok más szempontból is különböznek egymástól, és biztosítani kell a tanulók számára az egyéni utakat. Eltérő lehet pl. a tanulók érzékszervi beállítottsága, amely meghatározza, hogy melyik érzékszervi csatornájukat tudják eredményesebben használni a tanulásra. További differenciálásra ad okot pl. a nemek közti különbözőség vagy az érdeklődési kör.

4.7. Tanár- és diákszerepek

A tananyagban szereplő tevékenységformák együtt járnak a tanári és tanulói szerepek megváltozásával. A tanár már nem mint a tudás egyetlen birtokosa és közvetítője áll a tanulók előtt, hanem mint szervező, megfigyelő, segítő. Ez egyben azt is jelenti, hogy a tanulóknak aktívabban, önállóbban, ill. együttműködőbben kell részt venni a tanulási folyamatban. Ezért fontos, hogy a program keretén belül fejlesszük a tanulói autonómiát, a felelősséget, az együttműködési készséget is, és biztosítsuk, hogy a meg-növekedett önállóságához és felelősségvállaláshoz a tanulók megfelelő tanulási stratégiákat, tanulási módszereket és nyelvtanulói készségeket sajátítsanak el. A fentebb említett módszertani alapelvek gyakorlatban történő alkalmazása meghatározza a tanulók és a tanár egymáshoz való viszonyát. A tanár feladata, hogy új ismeretekhez juttassa a tanulókat, de ennek során építsen is a gyerekek meglévő tudására, tanulási tapasztalataira. A tanulók kreativitása kibontakoztatható azáltal, hogy a témák, feladatok megválasztásánál bevonjuk őket a tanulási folyamat szervezésébe és a tanulási – tanulói teljesítmény értékelésébe, visszacsatolunk a gyerek teljesítményére, fejlődésére, elsősorban az elért eredményeket hangsúlyozva. Hasznosnak bizonyulhat a szabályoknak a tanulókkal történő közös kialakítása és világos kinyilvánítása. Ez hozzájárulhat a kölcsönös bizalom kialakulásához, és a nyugodt, sikeres tanuláshoz szükséges környezet megteremtéséhez.

4.8. A tanórai nyelvhasználat

A 6–13 éves korcsoportnál a nyelvtanulás folyamatát a természetes nyelvelsajátítás folyamatához hasonlíthatjuk leginkább. Különösen fontos szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének. Ennek elsődleges forrása a célnyelvet tanító tanár, ezért fontos, hogy tanár a lehető leggazdagabb nyelvi környezetet biztosítsa a tanulók számára. Használja a célnyelvet a mindennapi osztálytermi interakciók, a tananyag feldolgozása és értékelése során. Amikor csak lehetséges, az újonnan felbukkanó szavakat, kifejezéseket próbálja a célnyelven megmagyarázni, támaszkodjon a tanulók tudására, kreativitására. A vizuális segédeszközök, a testbeszéd, a mozgás, a mesék, a rajzos feladatok és egyéb tevékenységek gazdag lehetőséget nyújtanak arra, hogy a tanulók a számukra megfelelő és világos nyelvi környezetben találkozzanak az idegen nyelvvel.

A tanulók, az idegen nyelvi fejlődésük sebességében és ritmusában – csakúgy, mint az anyanyelvi fejlődésükben – jelentős különbségeket mutathatnak. A kezdeti időszakban sok tanuló még nem áll készen arra, hogy megszólaljon, beszélgetést kezdeményezzen vagy akár aktívan részt vegyen abban. Ezt a tanulási folyamat elején tiszteletben kell tartani, hiszen non-verbális vagy mozgásos tevékenységeken keresztül a tanuló fejlődését így is figyelemmel lehet kísérni.

A hibákat a már meglévő ismeretek és készségek szintjére utaló, a következő lépéseket meghatározó jelenségekként a tanulási folyamat természetes részeként kezeljük. A tanulók nyelvi hibáinak javítása nem minden esetben szükséges, amennyiben a tevékenység végzése során a hangsúly a kommunikációra és a folyamatos beszédre tevődik. A nyelvtanulás kezdeti szakaszában alapvető fontosságú a biztonságot nyújtó osztálytermi légkör kialakítása, amelyben a tanulók bátran és örömmel kísérletezhetnek a nyelv használatával, mernek hibázni, és gondolataikat szívesen megosztják másokkal.

5. ÉRTÉKELÉSI ALAPELVEK ÉS MÓDSZEREK

5.1. Alapelvek

Az általános iskola alsóbb évfolyamain az értékelésnek alapvetően a tanulók motiválását, önbizalmuk növelését kell szolgálni. Az 5–6. évfolyamokon az értékelés célja ezen felül a kívánt továbbhaladás irányának kijelölése a tanuló számára. A tanári visszajelzés elsősorban pozitív megerősítést tartalmaz és a tanulókat holisztikus módon – egész személyiségüket figyelembe véve – értékelje és fejlessze. Növelje a nyelvtanuló önismeretét, önbecsülését. Értékelje az idegen nyelvhez és a tanulási folyamat-hoz való pozitív hozzáállást, a tevékenységekben való aktív részvételt, a társakkal és a tanárral való együttműködést, az interkulturális nyitottságot, azaz elsősorban fejlesztési területekre és kompetenciákra irányuljon, ne nyelvi tartalmakra és ismeretekre. Legyen tekintettel a tanulók eltérő kiindulási nyelvi szintjére, haladási tempójára, egyéniségére és életkörülményeire. Az értékelés során a tanulók nyelvi szintjéről és szükségleteiről összegyűjtött információkat a tanár használja arra, hogy a tanulási folyamatot a tanulók változó igényeihez igazítsa.

Lényeges, hogy az értékelés kommunikatív nyelvhasználat során történjen. Döntően legyen személyre szabott, kvalitatív és szöveges. Állandó eleme legyen az önértékelés, és vonja be a tanulók egymásról alkotott véleményét. Legyen transzparens, azaz szempontjai, ideje, módja legyen a tanuló számára ismert. A csoport teljesítményét együttesen, ne egyénekre bontva értékelje.

Kisiskolások esetében az értékelés történhet nemcsak a célnyelven, hanem anyanyelven vagy a tanulók által megszokott és értelmezhető egyéb, non-verbális módokon is. A szakasz felsőbb évfolyamain elérendő célunk, hogy az értékelés kommunikatív nyelvhasználat során, a célnyelven történjen, döntően kvalitatív módon és szöveges formában. Legyen transzparens: szempontjai, módja, ideje legyen a tanulók számára ismert. Állandó eleme legyen az önértékelés és a tanulók egymás munkájáról alkotott véleménye, ezáltal is fejlesztve a tanulói autonómiát. A tanulók legyenek képesek megfogalmazni, mit tanultak, miben fejlődtek ők vagy társaik az autentikus anyagokkal való foglalkozás során. Kooperatív munkaformák esetében a csoport teljesítményét együttesen és ne egyénekre bontva értékeljük.

5.2. Példák az alapelveket megvalósító lehetséges értékelési módszerekre

Portfólió

A tanulói munkák meghatározott, közösen kialakított elvek szerinti gyűjteménye. Egy-egy tanulási szakaszban általában előre meghatározott darabszámú és jellegű (pl. műfajú) munkát tartalmaz, összeállításában a tanárnak és a diáknak is van szerepe. Bármikor áttekinthető, a tanulási folyamat egészéről ad képet, növeli a tanulói felelősséget.

Egymás értékelése (peer review)

A tanulók párban vagy csoportban, előre (általában közösen) megállapított szempontok alapján értékelik a tanulási folyamatot akár a csoport, a párok szintjén. Erősen megnöveli a felelősséget, tudatosítja a tanulási folyamat egyes elemeinek szerepét. A folyamatra koncentrálnak, nem a végeredményre. Tárgya lehet egyetlen tevékenység, egy tanóra vagy egy teljes modul.

Tanulói önértékelés

Ennek az értékelési módszernek az alapfeltétele, hogy megtörténjék az egyéni (esetleg páros vagy csoportos) tanulási célok kitűzése, és ez illeszkedjék az egyéni fejlődési szükségletekhez, valamint mérhető legyen.

Egy tanuló értékeli a csoport munkáját

Előre megadott szempontok alapján mindig más végzi az értékelést, és általában egy-egy óra sikere, eredményessége mérhető vele. Fontos, hogy módot adjunk a többiek hozzászólására is.

Csoportmegbeszélés

A nyelvtanulói csoportnál kisebb, az adott feladatot együtt végző diákok megbeszélése ez, különösen szükséges a hosszabb, projektjellegű tevékenységek során az addig elért eredmények megbeszélésére és a további lépések meghatározására.

Tanulói napló vagy a kompetenciákat felsoroló eredménylista

A naplónak sablont kell tartalmaznia, amely alkalmas az elért eredmények rögzítésére, a hiányosságok feltárására és a követendő lépések meghatározására. Egyszerű formája a követelményeket tartalmazó részletes lista, amelyet a tanulási folyamat (szakasz) elején állít össze a tanár, a tanuló pedig bármikor kipipálhatja azt az elemet, amelyet elért.

Az alábbiakban példákat adunk arra, hogy a fenti értékelési alapelvek milyen értékelési módszerekkel valósíthatók meg. A példák zöme több értékelési alapelvet is megvalósít, ezért sok az átfedés. Az ismétlés elkerülése végett csak egy, a legjellemzőbbnek ítélt elvhez tüntettünk fel minden példát.

Az értékelés növelje a nyelvtanulók önismeretét, önbecsülését.

- Gyermekirodalmi gyűjtemény, portfólió készítését követően a tanulók bemutatják tanáruknak és társaiknak saját portfólióikat, elmondják, hogy melyik autentikus anyaghoz mit készítettek, melyik a kedvencük és miért stb. Önértékelésüket követően a társak és a tanár is véleményt mondanak a portfólió tartalmáról és kivitelezéséről. Portfólió: a tanulók egy dobozban, dossziében összegyűjtik mindazt, amit az autentikus anyagok (gyermekirodalmi művek) feldolgozása során készen kaptak, ill. egyedül vagy társaikkal saját maguk készítettek el (pl.: mondókák, versek, mesék, történetek, azok illusztrációi, képek, rajzok, poszterek, bábok, maszkok, szorgalmi feladatként önállóan gyűjtött anyagok stb.)
- A tanuló „Oklevelet” kap, amelyben rögzítjük, ha valamit megtanult, elsajátított vagy megalkotott.
- A tanulók előadását a társak és a tanár tapsal jutalmazták.
- A tanulót megdicsérik, ha valamit sikerrel oldott meg.
- A tanár összegyűjti az órán hallott jó nyelvi megoldásokat, felírja őket a táblára, dicsér, megtapsol.
- A tanuló írásos munkájának tartalmára a tanár írásban válaszol, miközben helyes példákat ad azokra a nyelvi elemekre, amelyeket a tanuló helytelenül használt.

Az értékelés kompetenciákra irányuljon, és kommunikatív nyelvhasználat során történjen

- Portfólió: a tanár egy dobozban, dossziében összegyűjti a tanuló legjobb munkáit, pl. leveleket, történeteket, posztereket, előadások jegyzeteit és szemléltető anyagát, szerepjátékok, előadások, drámajátékok hangfelvételeit, videofelvételeket, fotókat stb., és kérdőív segítségével a tanuló értékeli magát, majd ugyanezt a kérdőívet kitöltve megkapja egy másik tanulótól és a tanártól is. Az érdemjegy ezek összegzéséből születik.
- Kommunikációs feladat során előre ismertetett/egyeztetett szempontok szerint megfigyeljük a tanuló nyelvi viselkedését, és regisztráljuk. A portfólióba tesszük a feljegyzést.
- A projektmunka során a tanár egy mappában összegyűjti a tanulók munkáit, pl. leveleket, történeteket, posztereket, előadások jegyzeteit és szemléltető anyagát, szerepjátékok, előadások, drámajátékok hangfelvételeit, videofelvételeket, fotókat stb., és a projekt befejezése után közösen

megtekintik azokat. Mind a tanár, mind a tanulók értékelnek, véleményt formálnak az elkészült munkákról.

A szóbeli értékelésen túl a tanulók kérdőív segítségével is értékelhetik magukat. Ugyanezt a kérdőívet megkapják más tanulók, ill. a tanár, és ezeket összehasonlítják az önértékeléssel.

Az értékelés segítse a tanulók autonóm nyelvtanulókká válását

- A tanulók kitöltenek egy önértékelő lapot vagy naplót, majd párban megvitatják, miben fejlődtek, mit tanultak. Ezt követően tanárukkal hármásban vagy kis csoportban beszélgetnek arról, ki hogy látja a fejlődést, ill. az előttük álló tennivalókat. Önértékelő lap, napló tartalma: pl. „megtanultam...; tudom, hogy kell ...; el tudom mondani, hogy... ez jól megy nekem...; ebben fejlődnöm kell...; ez sikerült...; ezzel problémám volt.”
- A tanulók kis csoportokban vagy párban olyan társasjátékkal játszanak, amely az önértékelést, ill. egymás értékelését segíti oly módon, hogy az elsajátított anyagra vonatkozó kérdéseket, feladatokat fogalmaz meg. (pl. lépj egyet – ha, tudod melyik mondókának, mesének a szereplője a képen látható alak; – ha kitalárod a társaid elmutogatása alapján...)
- A projektfeladat megoldása után időt adunk arra, hogy a tanuló saját munkájára reflektáljon, és rögzítse az eredményt.

Az értékelés legyen kvalitatív és szöveges

- A tanulók írásos munkájának (pl. meseátdolgozás) tartalmára a tanár írásban reagál, miközben helyes példákat ad azokra a nyelvi elemekre, amelyeket a tanulók helytelenül használtak.
- Szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ez kiemeli erősségeit, és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeli jövőben reálisan képes megoldani.

Az értékelés legyen transzparens

- Egy gyermekirodalmi mű előadását követően, mielőtt a tanár saját maga értékelné a tanulók teljesítményét, önértékelést kér a tanulóktól. Ezeknek a szempontjai megegyeznek a tanár által használt szempontokkal, és előre ismertettek, ill. előzetesen, közösen alakították ki őket.
- A tanterem falára kifüggesztik a félév elején közösen kialakított értékelési szempontokat (szöveges vagy rajzos formában).

Az értékelés legyen csoportos értékelés kooperatív munkaformák esetén

- A csoportmunka után a csoport összes tagja ugyanazt az értékelést kapja (szövegeset, ill. érdemjegyet).
- A csoport tagjai elemzik, ki mivel járult hozzá az eredményhez. Egymásnak üzeneteket írnak, megfogalmazzák, hogy kitől mit várnak a következő együttes munka során.

Az értékelésnek legyen fontos része az önértékelés és a társak értékelése

- Mielőtt a tanár saját maga értékelné a tanuló teljesítményét, önértékelést kér a tanulótól. Ennek a szempontjai megegyeznek a tanár által használt szempontokkal, és előre ismertették, ill. előzetesen, közösen alakították őket.
- A tanuló a feladatok megoldása után kap időt, hogy saját munkájára, hozzájárulására reflektáljon, értékelését rögzítse.
- Konferencia: a tanulócsoporthoz és a tanár közösen nézik meg és értékelik az elkészült feladatokat, műveket, gyűjteményt (portfólió). A tanár a csoport egy tagja, egy szavazata van.
- A tanuló tanulási naplót vezet.
- A tanuló tanulási „könyvelést” vezet a következő lehetséges fejlecekkel: „Ez jól megy nekem / Ebben fejlődnöm kell / Ez sikerült / Ezzel problémám volt.”

Az értékelés legyen pozitív, „mit tud?” alapú

- A tanár összegyűjti az órán hallott jó nyelvi megoldásokat, felírja őket a táblára, dicsér, megtapsol.
- A tanuló arról kap írásos visszajelzést egy szóbeli produkció után, hogy mit tudott jól megoldani.

Az értékelés vegye figyelembe az eltérő kiindulási nyelvi szinteket

- Több megoldást is lehetővé tévő feladatokban értékel a tanár (pl. igen/nem választás helyett skálát ad).

6. OKTATÁSI ANYAGOK

6.1. A 6–10 éves kezdő nyelvtanulók számára készült oktatási anyagok típusai

Az idegen nyelv oktatásának kezdő szakaszát **angol és német nyelven** három különböző, de egymásra szervesen építő oktatási anyaggal segítjük. A kezdő nyelvi program elemei a **Bevezető szakasz**, a **Mese- vagy témafeldolgozás** és a **Témák és tevékenységek**. A tanári útmutatót és tanítási anyagokat tartalmazó programot a tanulók eltérő életkori és tanulási jellemzői, készségei és képességei, valamint anyanyelven szerzett tapasztalatai alapján két korcsoportba osztottuk. Külön programok kínálunk a **6–8 és a 9–10 éves kezdő nyelvtanulóknak**. A program olyan módszertani elveken alapul, amelyek a 6–8, ill. 9–10 éves tanulók számára biztosítják a sikeres nyelvelsajátítást, mert figyelembe veszik ismereteiket, készségeiket és képességeiket, a lehető legnagyobb mértékben építenek ezekre, és a holisztikus szemlélet jegyében a komplex nyelvi fejlesztésre helyezik a hangsúlyt.

6.1.1. Bevezető szakasz

A **Bevezető szakasz** az első 20 idegen nyelvi órához kínál elegendő oktatási anyagot. Részletes útmutatást nyújt a tanórák szervezésére és megvalósítására vonatkozóan. Taneszközrendszere változatos és igényes, motiváló a kisgyermek számára.

A Bevezető szakasz főbb céljai:

- az idegen nyelvi kommunikáció élményének megtapasztalása,
- ismerkedés a célnyelvi óravezetéssel,
- a kezdő szakaszra jellemző feladattípusok megismerése,
- szókincsfejlesztés,
- beszédértés és beszédképesség megalapozása.

A nyelvi program **gazdag nyelvi mintát** tartalmaz, a kisiskolás tanulókat aktívan bevonja a tanulás folyamatába, de még nem várja el tőlük, hogy nyelvileg önállóan megnyilvánuljanak. A tanulók a tevékenységek során többnyire **teljes csoportban vagy párokban dolgoznak** együtt, így egyrészt megismerik a különböző munkaformákat, másrészt együtt és egymástól tanulva növelik az önbizalmukat. A Bevezető szakasz a tartalmait **autentikus nyelvi forrásokból**, elsősorban a célnyelvi gyermekirodalomból, mondókákból, kiszámlókból, dalokból és versikékből meríti. A feldolgozás során a tanulók különböző tevékenységek keretében elsajátítják az egyes témákhoz kapcsolódó **alapszókészletet**, valamint megismerkednek az **osztálytermi kommunikáció** legfontosabb nyelvi elemeivel.

A Bevezető szakasz első része egy **„térkép”**, amely átfogóan mutatja meg a 20 óra tervét. Az ezt követő **részletes tanári útmutató** lépésről lépésre vezeti a nyelvtanárt: segíti az óraszervezés és óravezetés terén, tartalmazza a nyelvi inputot, beleértve az óravezetés nyelvét is, és példát ad a várható tanulói beszédprodukciókra is. A **taneszközrendszer** olyan tanítási anyagokat tartalmaz, amelyek segítik a tananyag feldolgozását, a megértést, és lehetővé teszik, hogy a tanulók cselekvő részesei legyenek saját tanulási folyamatuknak.

A Bevezető szakasz **6–8 éveseknek** szóló részében a fejlesztés középpontjában a szóbeli kommunikáció áll. A nyelv természetes közegeként, illusztrációkhoz kapcsolódóan esetenként megjelenik ugyan a szavak vagy szövegek (dalok, mondókák stb.) írott formája, de ezeket a tanulóknak nem kell elolvasni. Ha egy tanuló mégis önállóan kapcsolatot teremt a szó hangalakja és írott képe között, akkor teljesítményét természetesen megerősítjük, és pozitív visszajelzéssel ösztönözzük.

A **9–10 éveseknek** szóló anyagban megjelenik az idegen nyelvi olvasás és írás, és a tanulók fokozatosan felkészülnek arra, hogy ezeket a készségeket is az idegen nyelvi kompetencia megszerzésének szolgálatába állítsák.

Az angol nyelvi program Bevezető szakasza egy ún. **Progress Book**-ot is tartalmaz. A tanulók által vezetett könyvecske célja a nyelvi fejlődés dokumentálása és a feladatlapok rendszerezése.

A Bevezető szakasz elemei angol és német nyelven:

Korcsoport	Angol nyelv	Német nyelv
6–8 éves nyelvtanulók	Me and Us	Ich und wir
9–10 éves nyelvtanulók	Me and You	In der Schule

A Bevezető szakaszt a Mese- vagy témafeldolgozás követi.

6.1.2. Mese- vagy témafeldolgozás

A **Mese- vagy témafeldolgozás** egy 10 tanórás nyelvi fejlesztési programot nyújt egy-egy jól ismert mese vagy kedvelt téma feldolgozása kapcsán. Ez a szakasz közvetlenül kapcsolódik, és szervesen **épít a Bevezető szakasz fejlesztési eredményeire és nyelvi anyagára**. Egy mese vagy téma feldolgozása során olyan tevékenységek elvégzésébe vonja be a kisiskolás nyelvtanulókat, amelyek az idegen nyelvi fejlesztésen túl segítik az **általános készségek** fejlesztését és együttműködésre sarkallják őket. Ebben a szakaszban már bátran építhetünk a tanórák célnyelven történő vezetésére és a legtöbb feladat célnyelven történő bemutatására. A tanulók önbizalmának, sikerélményének és nyelvtanulási szokásainak megerősítése céljából olyan feladatok és tevékenységek is szerepelnek ebben a szakaszban, amelyek egy része fellelhető a Bevezető szakasz tevékenységei között.

A Mese- vagy témafeldolgozás szakaszának főbb céljai:

- a Bevezető szakaszban elsajátított szókinccs és nyelvi input mélyítése,
- a Bevezető szakaszban megismert feladattípusok megerősítése,
- szókinccsfejlesztés,
- hallás utáni megértés fejlesztése,
- a beszédképesség fejlesztése egy adott témakörben,
- 9–10 éves nyelvtanuló körében az idegen nyelvi olvasás és írás megalapozása,
- az együttműködés és a nyelvtanulási stratégiák fejlesztése.

A Mese- vagy témafeldolgozás tanítási anyaga **gazdag célnyelvi gyermekirodalmi forrást** tartalmaz mondókák, dalok, versikék formájában. A élményszerű nyelvtanulás kialakítása céljából olyan mindennapos, a kisgyermek számára **természetes nyelvi szituációkba** vonja be a tanulókat, mint a mesemondás vagy a szerepjátás. A feladatok és tevékenységek verbális és non-verbális kommunikációra ösztönzik a tanulókat, és elősegítik a spontán beszéd kialakulását.

Az angol nyelvi program egy-egy jólismert mese, a német nyelvi program a kisiskolások körében kedvelt témák feldolgozását kínálja. A mesék és témák kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy ismert és kedvelt mesékkal és témákkal ismerkedjenek meg a tanulók először idegen nyelven is. Ezzel kívánjuk erősíteni a tanulók önbizalmát és motivációját.

A Mese- vagy témafeldolgozás **térképe** a 10 tanóra áttekintését, összefoglalását adja meg. Az angol változat a térkép előtt egy **témahálót** is tartalmaz, amely a mesefeldolgozás főbb tevékenységeit rendező résztémák köré, és mintát ad egy más, a nyelvtanár által választott mese feldolgozásának lehetséges tervezésére. A **tanári útmutató** részletes óraleírásokat tartalmaz, és segítséget nyújt a nyelvtanárnak a célnyelvi óravezetéséhez, valamint motiváló és cselekedtető tevékenységeket is közöl, amelyet változatos munkaformákban dolgoz fel a nyelvtanulókkal. A taneszközrendszer igényes szemléltető eszközökből áll, amelyek egyrészt számos céllal felhasználhatóak, másrészt aktív feladatvégzésre ösztönzik a tanulókat.

A Mese- vagy témafeldolgozás szorosan épít a Bevezető szakaszra és hasonlóan a korábbiakhoz, **külön a 6–8 és külön a 9–10 éves korcsoport** számára kínál nyelvi fejlesztési programot. A két korcsoport számára készült program között az eltérés a nyelvi fejlettség szintjében található meg. A legkisebbek tanítási anyagában a szóbeli fejlesztés mellett megjelennek az idegen nyelvi olvasás előkészítésének lépései is. A szövegek és képek illusztrációja mellett megtaláljuk a szóképeket, a szavak és szövegek írott formáját is. Az anyanyelv elsajátításához hasonlóan itt sem zárjuk ki az írott nyelvet a tevékenységekből, feladatokból, nyelvi anyagokból, de nem követeljük meg a tanulóktól azok önálló elolvasását. A szavak és szövegek írott formájának megadásával célunk, hogy a tanuló **természetes nyelvi közegben** ismerkedjen meg az idegen nyelvvel, és fokozatosan, saját fejlődési ritmusához mérten sajátítsa el azokat.

A Mese- vagy témafeldolgozás elemei angol és német nyelven:

Korcsoport	Angol nyelv	Német nyelv
6–8 éves nyelvtanulók	The Enormous Turnip	Hände
9–10 éves nyelvtanulók	The Three Little Pigs	Im Zirkus

A Mese- vagy témafeldolgozást a szabadon felhasználható **Témák és tevékenységek** című szakasz követi.

6.1.3. Témák és tevékenységek

A kezdő nyelvtanulók nyelvi fejlesztési programjának következő eleme, a **Témák és tevékenységek** című rész **épít a Bevezető szakasz és a Mese- vagy témafeldolgozás** eredményeire, nyelvi anyagára, de funkciójában és szerkezetében eltér azoktól. Ebben a részben a két korcsoport számára olyan témák feldolgozásához kínálunk **tevékenységeket**, amelyek egyrészt megtalálhatóak más műveltségterületek témái között, másrészt a kisiskolás tanulók érdeklődésére számíthatnak. Egy-egy téma feldolgozásához altémákba rendezett tevékenységet ajánlunk. Minden téma egy **témahálót** kezdődik, amely hálós elrendezésben tartalmazza az altémákat és az altémákhoz kapcsolódó tevékenységeket. Egy-egy téma átlagosan 4 altémát, egy-egy altémán belül 4–6 tevékenységet tartalmaz. Az egy témához tartozó 15–20 tevékenység gazdag kínálatot nyújt a **kereszttantervi kapcsolatokat** átfogó feldolgozásához.

A Témák és tevékenységek című rész főbb céljai:

- cselekedtető és kreatív tevékenységek feldolgozása a nyelvórán,
- egy-egy témához kapcsolódó szókinccs és célnyelvi kommunikáció fejlesztése,
- spontán és természetes célnyelvi beszéd fejlesztése,
- a kereszttantervi kapcsolat tudatos megjelenése a nyelvórán,
- változatos munkaformák szervezése.

A Témák és tevékenységek című rész **részletes tevékenység-leírásokat tartalmaz, de nem ad óraleírásokat.** A nyelvtanár feladata, hogy egy kiválasztott téma feldolgozását a felsorolt tevékenységekből kiválasztva megtervezze, előkészítse és a tanulócsoporthoz igényeihez adaptálja. Egy-egy téma bőséges kínálatot ad **cselekedtető és kreatív tevékenységekből.** A tevékenységek elvégzésének időtartama változó, 10 perctől akár egy egész tanórát átfogó tevékenységeket is találunk a leírások között. A nyelvtanár szakmai kompetenciája és döntése, hogy egy téma feldolgozásához a tanulócsoporthoz számára mely tevékenységeket választja ki, és azokat milyen sorrendbe szervezve végzi el tanulóival. Az egy témához tartozó tevékenységek feldolgozásának óraszámát a fejlesztési célokkal és a tanulók érdeklődésével összhangban kell megtervezni. A tevékenységekhez tartozó **taneszközök** elsősorban a nyelvtanárnak szólnak, példát vagy mintát adnak a taneszközök fejlesztéséhez, kivitelezéséhez.

A témák alacsonyabb és magasabb nyelvi és általános kompetenciákra építő tevékenységeket is tartalmaznak, így a nyelvtanár a legmegfelelőbb tevékenységeket tudja kiválasztani az adott tanulócsoporthoz.

A Témák és tevékenységek című rész elemei angol és német nyelven:

Korcsoport	Angol nyelv	Német nyelv
6–8 éves nyelvtanulók	Boys and Girls Circles Colours and shapes Forest sCAREd Vegetables Vehicles Water	Farben und Formen Gemüse Wald Verkehrsmittel Karten Mädchen and Jungen
9–10 éves nyelvtanulók	Books Camp Collections Faces In Space My Birthday	Burgen Geburtstag Indianer Kreise Meine Bücher Wasser

6.14. A 6–10 éves kezdő nyelvtanulók számára készült oktatási anyagok felhasználása a gyakorlatban

A 6–10 éves kezdő nyelvtanulók számára olyan komplex **idegen nyelvi programot** kínálunk angol és német nyelven, amely rugalmasan alkalmazható az **általános iskola első 3 évfolyamán.** A nyelvi program a kezdeti szakaszban (összesen 30 órában) részletes óraleírásokat tartalmaz az idegen nyelv bevezetésére (lásd: Bevezető szakasz, Mese- vagy témafeldolgozás). Ezt követi azoknak a témáknak és tevékenységeknek a feldolgozása, amelyeket szabadon alakíthat a nyelvtanár a helyi tanmenethez és a tanulócsoporthoz igényeihez igazodva. A témák feldolgozása kötetlen sorrendben és időtartamban bőséges tanítási anyagot kínál változó intenzitású nyelvtanulási program mellett is. A témák feldolgozása így akár egy egész tanévre elegendő tanítási anyagot ad a kezdő kisiskolások számára.

Idegen nyelv	Kor-csoport	KER nyelvi szint	Az oktatási anyag típusa	Az oktatási anyag (modul) címe
ANGOL	6–8 éves nyelv-tanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetése előtt áll)	Bevezető szakasz	Me and Us
			Mese- vagy téma-feldolgozás	The Enormous Turnip
			Témák és tevékenységek	Boys and Girls Circles Colours and shapes Forest sCAREd Vegetables Vehicles Water
	9–10 éves nyelv-tanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetésére felkészült)	Bevezető szakasz	Me and You
			Mese- vagy téma-feldolgozás	The Three Little Pigs
			Témák és tevékenységek	Books Camp Collections Faces In Space My Birthday

Idegen nyelv	Kor-csoport	KER nyelvi szint	Az oktatási anyag típusa	Az oktatási anyag (modul) címe
NÉMET	6–8 éves nyelv-tanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetése előtt áll)	Bevezető szakasz	Ich und Wir
			Mese- vagy téma-feldolgozás	Hande
			Témák és tevékenységek	Farben und Formen Gemüse Wald Verkehrsmittel Karten Mädchen and Jungen
	9–10 éves nyelv-tanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetésére felkészült)	Bevezető szakasz	In der Schule
			Mese- vagy téma-feldolgozás	Im Zirkus
			Témák és tevékenységek	Burgen Geburtstag Meine Bücher Kreise Indianer Wasser

Amennyiben a tanuló 9–10 éves korában kezdi el az idegen nyelv tanulását, életkorából adódóan, az eltelt iskolai évek tapasztalatainak segítségével, sokféle tanulási rutin megszerzésével gyorsabb haladásra is képes. Lehetőség van arra, hogy a 9–10 éveseknek készült Bevezető szakasz után, a 6–8 éves korosztály számára készült Mese- vagy témafeldolgozás résszel, az idegen nyelvi olvasás és írás előkészítését még csak érintőlegesen tartalmazó anyaggal folytassa a nyelvi programot, vagy a 9–10 éves korosztálynak készült az idegen nyelvi olvasás és írás fokozatos bevezetésére építő Mese- vagy témafeldolgozás résszel folytassa a nyelvtanulást. Bármelyik utat is választja a nyelvtanár, a Bevezető szakasz után a Mese- vagy témafeldolgozással folytathatja a nyelvi képzést. Fontos megjegyezni, hogy bármelyik évfolyamon kezdi el a tanuló az idegen nyelv tanulását, a Bevezető szakaszt szükséges elvégeznie.

6.2. A 10–13 éves nyelvtanulók számára készült oktatási anyagok típusai

A 10–13 éves nyelvtanuló számára készült oktatási anyagok szerkezetükben jelentősen eltérnek a 6–10 éves korcsoport számára kidolgozott nyelvi programtól. Míg a legkisebbek számára az idegen nyelvi tanórákat lefedő teljes nyelvi program készült, addig a 10–13 éves korosztálynak az adott helyi programhoz vagy választott nyelvkönyvhöz csatlakozva kínálunk kiegészítő anyagokat. A kiegészítő oktatási anyagok célja nem az ismeretek bővítése, nyelvtani struktúrák átadása vagy mélyítése, hanem a tanult ismeretek alkalmazása életszerű és motiváló tevékenységekben. A tanítási tartalmakat három különböző típusú oktatási anyagba, modulgyűjteménybe rendezve kínáljuk: **MeseMondóka**, **Kreatív kommunikáció**, **Projektek a nyelvórán**.

Egy adott típusú oktatási anyaghoz pl.: MeseMondóka több modul, azaz 5 tanórát lefedő kiegészítő anyag tartozik. A modulok egyrészt témaválasztásukban, másrészt a Közös Európai Referenciakeret alapján meghatározott nyelvi szintekben különböznek egymástól. Így valósítható meg a kiegészítő anyagok között az a rugalmas tananyag-elrendezés, amely egyszerre alkalmazkodik a tanulók életkorához, nyelvi szintjéhez, érdeklődési köréhez és a készségfejlesztés fókuszához is. A kiegészítő anyagok egyetlen nyelvkönyvhöz sem csatlakoznak.

6.2.1. MeseMondóka

A MeseMondóka típusú oktatási anyag célja

A gyermekirodalom a tanulók holisztikus fejlődése szempontjából rendkívül gazdag pedagógiai és kulturális eszköztár. Hatékonyan segíti az általános nevelési célok megvalósítását, és autentikus célnyelvi tananyagként egyedülálló lehetőségeket nyújt a tanulók nyelvi készségeinek fejlesztéséhez is.

A MeseMondóka típusú oktatási anyag elsődleges célja, hogy módszertanilag minden gyakorlati útmutatást megadva segítséget nyújtson a pedagógusoknak abban, hogy önállóan, magabiztosan és kreatívan legyenek képesek autentikus (nem nyelvtanítási céllal készült) anyagokra támaszkodó, változatos és színvonalas tanórai, ill. tanórán kívüli (szakkör, nyelvi klubdelután, nyelvi tábor) tevékenységek megszervezésére és sikeres lebonyolítására. A MeseMondóka típusú oktatási anyag célul tűzi ki azt is, hogy a tanárok megismerjenek és elsajátítsanak az adott korosztály érdeklődési körének és életkori sajátosságainak megfelelő alkotásokat a célnyelvi gyermekirodalom témaköréből (gyermekdalok, mondókák, versek, mesék, kiszámolók, hagyományos gyermekjátékok és körtáncok).

A tanulók korának és érdeklődési körének megfelelő témaválasztás, a célnyelvi környezet megteremtése, az állandó tevékenység, a változatos munkaformák alkalmazása, a játékoság, az oktatási anyagot végigkísérő ösztönzés a legfontosabb módszertani alapelvek. Különösen fontos szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének. A MeseMondóka típusú oktatási anyag gazdag gyermekirodalmi anyagával kiválóan alkalmas ennek biztosítására. Az anyanyelvhez hasonlóan az idegen nyelv elsajátítását is megelőzi egy egyénenként eltérő hosszúságú, ún. 'csendes időszak'. Az oktatási anyag jellegéből adódóan a tanulóknak számos lehetőségük nyílik a gyermekirodalmi anyagok kapcsán arra, hogy non-verbális módon vegyenek részt a tanulási folyamatban. A nyelv rendszerének elsajátítása

helyett az idegen nyelv eszközként való használata a nyelvórák egyik meghatározó alapelve. Erre is remek lehetőséget nyújtanak a gyermekirodalmi művek köré épülő feladatok.

A MeseMondóka típusú oktatási anyag tartalma

A MeseMondóka típusú oktatási anyag autentikus gyermekirodalmi forrásokra épül, és biztosítja mindazokat a gyakorlati módszertani ismereteket (pl. óraszervezési technikák, fejlesztendő területek, változatos munkaformákban végezhető sokszínű tevékenységi formák, értékelési módok stb.) a tanár számára, melyek segítségével az eltérő képességű, érdeklődésű, háttérű, motivációjú és intelligenciátípusú tanulók sikeresen bevonhatók a nyelvtanulás folyamatába.

A gyermekirodalom szerepe a nyelvoktatásban

A gyermekirodalom változatos forrásaiból a MeseMondóka típusú oktatási anyag szándéka szerint minél többet felhasznál. Olyan szövegeket tartalmaz, amelyek egyrészt eredeti vagy kissé átalakított formában a népköltészetből származnak, vagy amelyeket eredetileg is gyerekeknek írtak, ill. amelyek eredetileg ugyan nem gyerekeknek szóltak, de átalakítva, átdolgozva a gyerekek olvasmányává váltak. Azokat a műveket is ide soroljuk, amelyeket maguk a gyerekek írtak. A gyermekirodalom műfajai közé tartoznak többek között a mesék, a versek, a mondókák, a kiszámolók, a nonszensz versikék, a nyelvtörők, a találós kérdések, a gyermekjátékok, a dalok, a mesejátékok, a bábjátékok.

Fontos szerep jut a gyermekverseknek, amelyek típusaival már kora gyermekkorban megismerkednek a gyermekek. A gyermekköltészet mondókái, csiklandozós, lovagoltató, tapsoltató játéka, altatódalai zeneiségükkel, ritmusukkal, játékosságukkal, gazdag érzelmi töltetükkel és ősi kultúraelemekkel meghatározó örömforrássá és erős korai versélménnyé válhatnak a kisgyermek számára.

Külön említést érdemel a gyermekkönyv, amely megjelenési formája alapján kétféle lehet aszerint, hogy a képek vagy a szöveges részek dominálnak benne. Az olvasóvá válás és olvasóvá nevelés szempontjából komoly szerepet játszik a látszólag kevés inputot tartalmazó 'képeskönyv' olvasása. Az idegennyelvórán a tanulók az együttes, interaktív olvasás során a tanulási-tanítási folyamat aktív részeként vesznek részt a mese megértésében. Nem passzív befogadók, hanem a jelentés megalkotói lesznek. Általánosan elmondható, hogy a gyermekirodalmi művekkel való foglalkozás során a tanulók számára számos lehetőség nyílik az önkifejezésre, a kreatív, játékos nyelvhasználatra. Ezek a foglalkozások kiváló kontextust teremtenek a természetes nyelvelsajátításnak, és mind motivációs, mind szocializációs szempontból kiemelkedő jelentőségűek.

6.2.2. Kreatív kommunikáció

A Kreatív kommunikáció típusú oktatási anyag célja

A Kreatív kommunikáció típusú oktatási anyag fő célja, hogy fejlessze a tanulók azon általános készségeit és kommunikatív nyelvi kompetenciáit, amelyek a célnyelven való kreatív kommunikációt lehetővé teszik, és ezzel hozzájáruljon ahhoz, hogy a tanulók a közoktatásban folyó nyelvi képzés során használható nyelvtudást szerezzenek.

A Kreatív kommunikáció típusú oktatási anyag kiemelt célja a kommunikatív kompetencián belül a tanulók beszédképességének és beszédértésének fejlesztése olyan tevékenységeken keresztül, amelyek egy adott témakörhöz kapcsolódnak, és közel állnak a korosztály mindennapos tevékenységeihez, érdeklődéséhez. A tanulók számára ismerős kontextus, a világos céllal rendelkező feladatok lehetővé teszik, hogy a gyerekek magabiztosan használják megszerzett tudásukat véleményük, érzéseik kifejezésére. A pozitív osztálytermi légkör, a játékos feladatok teret adnak a kreatív önkifejezésnek.

Az önálló tanulás mellett, az osztálytermi tevékenységek során a gyerekek megtanulnak társaikkal együttműködve párban, ill. nagyobb csoportban is eredményesen, kreatívan dolgozni, véleményüknek hangot adni. Célunk, hogy mind az egyéni, mind a kooperatív munka során a tanulók

többféle tanulási stratégiával ismerkedjenek meg, és ezzel párhuzamosan, megtanulják tisztelni és értékelni a társak eltérő hozzájárulását a feladatokhoz. Ez elmélyíti érzékenységüket más emberek, kultúrák iránt is.

A Kreatív kommunikáció típusú oktatási anyag tartalma

Az oktatási anyag fókuszában, hangsúlyosan kommunikatív és kreatív jellege miatt, főként a receptív és szóbeli, később a szóbeli és a produktív készségek állnak: interakció, összefüggő beszéd és kreatív írás. A tananyagok megválasztása, kidolgozása és elrendezése lehetővé teszi a tanulócsoporthoz tartozó személyre szabott tanulást, a különböző nyelvi szinteknek megfelelő feladatválasztást és a teljes tanulói személyiség bevonását éppúgy, mint a tanulói kreativitás kiaknázását és sokirányú fejlesztését.

A Kreatív kommunikáció szerepe a nyelvoktatásban

A Kreatív kommunikáció típusú oktatási anyag a használható nyelvtudás megalapozását célozza.

Használható nyelvtudáson olyan nyelvtudást értünk, amely biztosítja a tanuló számára, hogy a nyelv segítségével a való életben cselekedni, tevékenykedni tudjon. Ez a nyelvtudás tehát nyelvi tevékenységekben nyilvánul meg, nyelvi tevékenységek közben fejleszthető és nyelvi tevékenységekben mérhető. Ebből következően a használható, cselekvőképes nyelvtudást célként megjelölő program is a kommunikatív nyelvi kompetenciákra és nyelvi tevékenységekre koncentrál, tehát nem a nyelvi rendszerre (szókincs, nyelvtan, kiejtés), vagyis fő tartalmát a kommunikatív nyelvi kompetenciák fejlesztését szolgáló nyelvi tevékenységek adják.

A kommunikáció során a nyelvhasználat mindenkor kreatív: a beszélő saját céllal, a saját mondanivalójának, a helyzetnek és egyéniségének megfelelően választ és rak össze elemeket a nyelv hatalmas készletéből. A kreatív kommunikáció kifejezéssel az átélt, valós tartalmaknak ezt az egyéni módon való kreatív közvetítését kívánjuk hangsúlyozni. A feladatok nemcsak a nyelv funkcionális használatára, hanem annak kifejező (érzelmi, művészi) aspektusára is hangsúlyt fektetnek.

A tanulók kommunikatív nyelvi kompetenciáit olyan témaközpontú nyelvi tevékenységekkel kívánjuk fejleszteni, melyek természetes tevékenységei az adott életkornak. A valós kommunikáció a feladatok megismerése, végrehajtása és értékelése folyamán jelenik meg, alapja az osztálytermi kommunikáció, mely a tanár irányításával és a gyerekek közreműködésével zajlik.

A feladatok megtervezésénél fontos szempont, hogy a különféle tanulási stílusokat előnyben részesítő tanulók is sikerélményhez jussanak. Az oktatási anyag a feladatokon keresztül úgy differenciál, hogy pl. az auditív, a vizuális, a kinezetikus, a nyomtatottszöveg-orientált és a csoportorientált tanulók is lehetőséget kapnak, hogy erősségeik kihasználásával érthessenek el sikereket a tanulási folyamat során. Ugyanez igaz a különböző intelligenciafajtákra (nyelvi, térbeli, testi-kinezetikai, zenei, interperszonális, intraperszonális, logikai-matematikai) is. A Kreatív kommunikáció típusú oktatási anyag korszerű tanítási anyagok és a hozzájuk tartozó tanítási eljárások, tanulási stratégiák és értékelési eszközök biztosításával kíván hozzájárulni a használható nyelvtudás megszerzéséhez.

6.2.3. Projektek a nyelvórán

A Projektek a nyelvórán típusú oktatási anyag célja

A projekt világosan körülírható feladategység, amelyet meghatározott idő alatt, pontos céllal és előre kiválasztott tevékenységeken keresztül végzünk el.

A nyelvórán végzett projektmunka átfogó célja az, hogy a tanulók számára értelmezhető kontextusban, ismert szituációkba ágyazott nyelvi közegben, számukra átélhető feladatokon keresztül biztosítson lehetőséget konkrét, valódi produktum létrehozására, pl. poszterkészítés és annak bemutatása, bábelőadás, kérdőíves felmérés, képregény készítése, utazás megtervezése, divatbemutató szervezése. A sikerrel befejezett projekt sikerélményt és megelégedést nyújt mind a tanár, mind a tanuló számára, a

projekt produktuma pedig gyakran a tágabb közönség számára is bemutatható (más osztályok, szülők, tanárok). Ez újabb lehetőséget teremthet a nyelv valós szituációkban való használatára. Az osztályteremtől különböző kontextusban történő sikeres kommunikáció felmutatja a tanuló számára a fejlődést, és további motivációt jelent a tanuláshoz. A projektmunka során a tanulók az idegen nyelv elemeit saját céljaiknak megfelelően alakítják, rendezik és használják fel, amely elősegíti azt, hogy átélhető, valós élményt szerezzenek a nyelvtanulás valódi céljáról: a sikeres kommunikációról.

A Projektek a nyelvórán típusú oktatási anyag tartalma

A Projektek a nyelvórán oktatási anyag különösen sok lehetőséget ad a differenciálásra, hiszen a projektmunka lényegéből adódóan az elvégzendő tevékenységeket a tanulók felosztják egymás között. Ennek során természetes módon találhatunk megfelelő nehézségű és komplexitású feladatokat a különböző képességű, érdeklődésű és igényű tanulók számára.

Az oktatási anyagban található projektek általában 4–6 tanóra alatt végezhetőek el. Az egyes modulok tematikájából, céljaiból adódóan jól illeszthetőek különböző tanítási helyzetű, eltérő helyi program alapján működő, különféle nyelvkönyvet használó csoportok éves munkájába is.

A projektleírásokba beépítve megtalálhatók a projekttevékenység legfontosabb lépései: a projekt bevezetése a tanár által, input, ráhangoló feladatok, a projektmunka elindítása, célok meghatározása, csoportok kialakítása, közös tervezés, anyaggyűjtés, csoportmunka: problémamegoldás, alternatívák felvonultatása, döntéshozatal, a projekt végső formában való elkészítése, a projekt bemutatása, a projekt értékelése.

A projektmunka szerepe a nyelvoktatásban

A projektmunka tanórai alkalmazását fontosnak tartjuk, mert a projektmunka során a tanuló teljes személyisége aktívan részt vesz a tevékenységekben. A tanuló hasznosítja korábbi ismereteit, az iskolában és azon kívül elsajátított készségeit, felhasználja kreatív ötleteit, képzeletét, érzéseit, és fizikálisan is aktív.

A projekttevékenység alatt a tanulók változatos munkaformákban dolgoznak. Lehetőségük van egyéni munkára, valamint párban és csoportban való tevékenykedésre is. Ennek nagy jelentősége van abban, hogy megtanulják világosan kifejezni gondolataikat, meghallgatni és értékelni mások ötleteit, megosztani a feladatokat vagy éppen közösen felelős döntéseket hozni. A feladatmegoldások során szükségessé válik, hogy a különféle helyzetek megoldására a tanulók önálló megoldásokat keressenek, és megtanuljanak különböző forrásokból információhoz jutni.

A tevékenységközpontú tanulásszervezés során a tanulók cselekvő módon vesznek részt a feladatmegoldásokban. A hajtóerőt számukra általában a konkrét és általuk érdekesnek ítélt projekttermék létrehozása jelenti. A feladatok előkészítése, végrehajtása és bemutatása során azonban számtalan lehetőség nyílik a tanuló számára értelmezhető és sokoldalú nyelvhasználatra. Ez jelenti egyfelől a gazdag nyelvi közeg és input megteremtését, másfelől a tanuló számára a sokoldalú nyelvi tevékenységek biztosítását. Míg a tanuló számára inkább az a fontos, amit a nyelv segítségével létrehoz, addig a tanár mindig világosan látja a nyelvi célokat, bár ezt nem minden esetben fogalmazza meg a tanulók számára.

A projekttevékenység minden fázisát átszövi a tanár jelenléte és segítségnyújtása mind a csoport, mind pedig az egyes tanulók szintjén. Amennyiben a tanár jól ismeri, és megfelelően alkalmazza a segítségnyújtás különféle lehetséges formáit, elősegítheti a tanulók fokozatos önállóvá válását, új ismeretek és készségek megszerzéséhez hozzásegítő stratégiák és technikák felfedezését és gyakorlati alkalmazását. A tanár szerepe a tanulási folyamat résztvevői (tanuló, tananyag, feladat, segédeszközök stb.) közötti kapcsolat fenntartásában és a tanulók aktuális tudás- és készség szintjéhez alkalmazkodó segítségnyújtásban határozható meg.

6.2.4 *A 10–13 éves nyelvtanulók számára készült oktatási anyagok felhasználása a gyakorlatban*

A 10–13 éves nyelvtanulók számára készült oktatási anyagok, modulok felhasználása rugalmas. A kiegészítő anyagok kiválasztása a nyelvtanár feladata. A korcsoport kiválasztása után a megfelelő nyelvi szint meghatározásával kiválaszthatja a nyelvtanár, hogy a készségfejlesztés fókuszát szerint milyen modultípusból kíván integrálni egy-egy modult a tanmenetébe. A téma kiválasztását a tanulók érdeklődési körének megfelelően vagy a tankönyvi témához illeszkedve lehet a leghatékonyabban meghatározni. Hosszútávon a nyelvtanulókat is be lehet vonni egy-egy téma kiválasztásába vagy a témák feldolgozási sorrendjének meghatározásába megfelelő szakmai irányítással.

Egy-egy modul többféle szempontból is illeszkedhet a helyi nyelvi programhoz. A modul lehet egy-egy tankönyvi téma kiegészítője, bevezető egy témához, helyettesítheti a tankönyvi fejezetet vagy felfrissülésként szolgálhat a mindennapos nyelvtanítási gyakorlatban. A modulok felhasználását az előre meghatározott célok teszik sikeressé és hatékonyá. A modulok gazdag kínálata lehetővé teszi, hogy a nyelvórák akár 50%-át a kompetenciafejlesztést célzó anyagok felhasználásával valósítsuk meg.

Idegen nyelv	Kor-csoport	KER nyelvi szint	Az oktatási anyag típusa	Az oktatási anyag (modul) címe
ANGOL	10–13 éves nyelv-tanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetésére felkészült)	MeseMondóka	Cats, cats, cats The gingerbread man
			Kreatív kommunikáció	This is us Winter Cookies
			Projektek a nyelvórán	Let's Party – Treasure Hunt Survive! – Creating our own islands Round the world with a cup of tea – 'Nice smell, nice taste!' Ancient Egypt – 'You look great!!'
		A1 (a tanuló már olvas és ír idegen nyelven)	MeseMondóka	Jack and the Beanstalk Snowman Girls in songs The three billy goats gruff Kids and teachers Six Dinner Sid
			Kreatív kommunikáció	My Goldfish is the perfect Pet Books – 'Books are fun Leisure – 'Let's have fun!' AniMania – Animals all around Castles – Discover the world of castles! Clothes from head to Toe
			Projektek a nyelvórán	Underwater World Seize the day! – Festivals across the World Travelling in time 1 – 'Explore our history!' Travelling in time 2 – 'Travel with us!' Ancient Greece – 'Look at our cartoon!' Action! – Making a film about our school
		A1+	MeseMondóka	Sing a Song The Four Musicians
			Kreatív kommunikáció	Dream Land Home Sweet Home
			Projektek a nyelvórán	China – 'Look into your personality!' Let's roll it together! – Organising a rock festival Along the Danube – Danube Day In the city – Let's design a new shopping centre

Idegen nyelv	Kor-csoport	KER nyelvi szint	Az oktatási anyag típusa	Az oktatási anyag (modul) címe
NÉMET	10–13 éves nyelvtanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetésére felkészült)	MeseMondóka	Und heute ist Montag Zwanzig Zwerge machen einen Handstand Von Kopf bis Fuss Gesundheits-Abc Es gruselt mir / Katzenschule
			Kreatív kommunikáció	Zauberer Schrapfelschrot Farben Walpurgisnacht
			Projektek a nyelvórán	Unsere Wörter
		A1 (a tanuló már olvas és ír idegen nyelven)	MeseMondóka	Wer hat die Kokosnuss geklaut? Geschichten aus dem Mäuseloch Mamas Hände Lila Kuh & Co. Sagenhaftes Österreich
			Kreatív kommunikáció	Nüsse knacken Wetterfrosch Hallo roter Fuchs Ich Mappe. Das bin ich. Das kann ich. Blättertanz. Die vier Jahreszeiten Streng geheim. – Alte Schriften und geheime Schriften Wasser ist Leben. Vier Elemente Isst du gern Palatschinken? – Rezepte aus Ungarn und dem Ausland Bücher, die wir lesen Mein Sport, dein Sport... – Wir treiben Sport ... Aber du bist doch ein Mädchen
			Projektek a nyelvórán	Märchenwelt – Welt der Phantasie Gemeinsam für die Umwelt Lernwerkstatt Musik-Werkstatt Die Geschichte von den Rosinenbrötchen Steine
			A1+	MeseMondóka
		Projektek a nyelvórán		Welche Farbe hat Afrika? Umwelt-Detektive

6.3. A 6–13 éves nyelvtanulóknak készült oktatási anyagok összefoglalása

A 6–13 éves korosztály angol és német nyelvi fejlesztéséhez a kezdő szakaszban (6–10 éves korosztály) teljes, akár minden nyelvórát lefedő nyelvi programot, a 10–13 éves korosztály számára kiegészítő nyelvi fejlesztő programot kínálunk. A korcsoportok és nyelvi szintek közötti eloszlást az oktatási anyagok típusának megjelölése mellett az alábbi táblázat tartalmazza.

1–6. évfolyam			
Korcsoport	6–8 évesek	9–10 évesek	10–13 évesek
Nyelvi szint	A1- nyelvi szinttől A1+ nyelvi szintig		
A1- A tanuló az olvasás és írás bevezetése előtt áll	Bevezető szakasz Mese- vagy témafeldolgozás Témák és tevékenységek		
A1- A tanuló az olvasás és írás bevezetésére felkészült		Bevezető szakasz Mese- vagy témafeldolgozás Témák és tevékenységek	Modulok: MeseMondóka Kreatív kommunikáció Projekttek a nyelvórán
A1 A tanuló önállóan olvas és ír			Modulok: MeseMondóka Kreatív kommunikáció Projekttek a nyelvórán
A1+			Modulok: MeseMondóka Kreatív kommunikáció Projekttek a nyelvórán

Idegen nyelv	Kor-csoport	KER nyelvi szint	Az oktatási anyag típusa	Az oktatási anyag (modul) címe
ANGOL	6–8 éves nyelvtanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetése előtt áll)	Bevezető szakasz	Me and Us
			Mese- vagy témafeldolgozás	The Enormous Turnip
			Témák és tevékenységek	Boys and Girls Circles Colours and shapes Forest sCAREd Vegetables Vehicles Water
	9–10 éves nyelvtanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetésére felkészült)	Bevezető szakasz	Me and You
			Mese- vagy témafeldolgozás	The Three Little Pigs
			Témák és tevékenységek	Books Camp Collections Faces In Space My Birthday
	10–13 éves nyelvtanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetésére felkészült)	MeseMondóka	Cats,cats, cats The gingerbread man
			Kreatív kommunikáció	This is us Winter Cookies
			Projektek a nyelvvórán	Let's Party – Treasure Hunt Survive! – Creating our own islands Round the world with a cup of tea – 'Nice smell, nice taste!' Ancient Egypt – 'You look great!!'
		A1 (a tanuló már olvas és ír idegen nyelven)	MeseMondóka	Jack and the Beanstalk Snowman Girls in songs The three billy goats gruff Kids and teachers Six Dinner Sid
			Kreatív kommunikáció	My Goldfish is the perfect Pet Books – 'Books are fun' Leisure – 'Let's have fun!' AniMania – Animals all around Castles – Discover the world of castles! Clothes from head to Toe
			Projektek a nyelvvórán	Underwater World Seize the day! – Festivals across the World Travelling in time 1 – 'Explore our history!' Travelling in time 2 – 'Travel with us!' Ancient Greece – 'Look at our cartoon!' Action! – Making a film about our school
		A1+	MeseMondóka	Sing a Song The Four Musicians
			Kreatív kommunikáció	Dream Land Home Sweet Home
			Projektek a nyelvvórán	China – 'Look into your personality!' Let's roll it together! – Organising a rock festival Along the Danube – Danube Day In the city – Let's design a new shopping centre

Idegen nyelv	Kor-csoport	KER nyelvi szint	Az oktatási anyag típusa	Az oktatási anyag (modul) címe
NÉMET	6–8 éves nyelvtanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetése előtt áll)	Bevezető szakasz	Ich und Wir
			Mese- vagy témafeldolgozás	Hande
			Témák és tevékenységek	Farben und Formen Gemüse Wald Verkehrsmittel Karten Mädchen and Jungen
	9–10 éves nyelvtanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetésére felkészült)	Bevezető szakasz	In der Schule
			Mese- vagy témafeldolgozás	Im Zirkus
			Témák és tevékenységek	Burgen Geburtstag Meine Bücher Kreise Indianer Wasser
	10–13 éves nyelvtanulók	A1- (a tanuló az olvasás és írás bevezetésére felkészült)	MeseMondóka	Und heute ist Montag Zwanzig Zwerge machen einen Handstand Von Kopf bis Fuss Gesundheits-Abc Es gruselt mir / Katzenschule
			Kreatív kommunikáció	Zauberer Schrapfelschrot Farben Walpurgisnacht
			Projektek a nyelvórán	Unsere Wörter
		A1 (a tanuló már olvas és ír idegen nyelven)	MeseMondóka	Wer hat die Kokosnuss geklaut? Geschichten aus dem Mäuseloch Mamas Hände Lila Kuh & Co. Sagenhaftes Österreich
			Kreatív kommunikáció	Nüsse knacken Wetterfrosch Hallo roter Fuchs Ich Mappe. Das bin ich. Das kann ich. Blättertanz. Die vier Jahreszeiten Streng geheim. – Alte Schriften und geheime Schriften Wasser ist Leben. Vier Elemente Ist du gern Palatschinken? – Rezepte aus Ungarn und dem Ausland Bücher, die wir lesen Mein Sport, dein Sport... – Wir treiben Sport ... Aber du bist doch ein Mädchen
			Projektek a nyelvórán	Märchenwelt - Welt der Phantasie Gemeinsam für die Umwelt Lernwerkstatt Musik-Werkstatt Die Geschichte von den Rosinenbrötchen Steine
		A1+	MeseMondóka	Das Pfeifen ja die Spatzen von den Dächern
			Projektek a nyelvórán	Welche Farbe hat Afrika? Umwelt-Detektive

7. SZAKIRODALOM

- Brewster, J., G. Ellis, and D.: *Girard: The Primary English Teacher's Guide*. Harmondsworth: Penguin, 1922
- Ellis, G. and Brewster J.: *The Storytelling Handbook for Primary Teachers*. London: Penguin, 1991
- Kovács Judit és Trentinné Benkő Éva: *Angol Módszertani és Gyermekirodalmi Szöveg- és Feladatgyűjtemény*. ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar jegyzete, 2003
- Reilly, V. & S. M. Ward: *Very Young Learners*. Oxford: OUP, 1997
- Wright A.: *Art and Crafts with Children*. Oxford: OUP, 2001
- Wright, A.: *Creating Stories with Children*. Oxford: OUP, 1997
- Halliwell, S.: *Teaching English in the Primary Classroom*. Longman: London and New York. 1992
- Moon, J., Nikolov, M.: *Research into Teaching English to Young Learners*. University Press Pécs: Pécs. 2000
- Williams, M. and R. Burden: *Psychology for Language Teachers*. Cambridge University Press. Cambridge. 1997
- Phillips D., Burwood S. and Dunford H.: *Projects with Young Learner*, Oxford, OUP. 1999
- Hutchinson T.: *Introduction to Project Work*, Oxford, OUP. 1991
- Hegedűs G.: *Projekt módszer I*. Kecskeméti Tanítóképző Főiskola. 1998
- Hortobágyi K.: *Projekt Kézikönyv*. Iskolafejlesztési Alapítvány, Budapest, OKI Iskolafejlesztési Központ. 1991

